

Tema d'Estudi

Història de salvació

**Història d'un poble,
d'una família**

Déu escriu a la nostra història

Equips de la Mare de Déu
Curs 2026-2027

Équipes Notre-Dame

Secrétariat International

49, rue de la Glacière (7ème étage)

75013 PARIS

FRANCE

contact@equipes-notre-dame.com

<https://equipes-notre-dame.com>

ÍNDEX

INTRODUCCIÓ.....	3
PRESENTACIÓ.....	5
PRIMERA REUNIÓ: CREATS PER A LA COMUNIÓ.....	7
SEGONA REUNIÓ: LA RUPTURA DE LA COMUNIÓ.....	17
TERCERA REUNIÓ: DINÀMIQUES DE PECAT FAMILIAR.....	27
QUARTA REUNIÓ: RETORNAR A LA COMUNIÓ.....	37
CINQUENA REUNIÓ: COMUNIÓ TOTAL EN L'AMOR.....	49
SISENA REUNIÓ: LA FAMÍLIA, COR DEL REGNE.....	59
SETENA REUNIÓ: LA FAMÍLIA EVANGELITZADORA.....	71
VUITENA REUNIÓ: LA TRANSMISSIÓ DE LA FE A LA FAMÍLIA.....	83
NOVENA REUNIÓ: BALANÇ.....	95
ANNEXOS.....	101

Introducció

Benvolguts equipistes,

Teniu a les vostres mans el Tema d'Estudi d'aquest nou curs 2026-27, que dona continuïtat a l'orientació general marcada per l'Equip Responsable Internacional (ERI) per als 6 anys que venen: **"Cridats a viure en comunió"**.

En aquest context, els Equips de la Mare de Déu hem estat cridats a viure en sinodalitat, en comunió amb l'Església. Així, en el Tema d'Estudi del curs 2024-25 estàvem "Cridats a viure en comunió amb Crist" i en el curs 2025-26 vam ser "Cridats a viure en comunió amb el nostre cònjuge". En aquest curs se'ns proposa redescobrir la Història de la Salvació de la humanitat com la història d'un poble, d'una família. Per això, aquest curs tots els equipistes estem **"Cridats a viure en comunió en família"**.

Malgrat això, el Tema d'Estudi d'aquest curs no parla de la família des d'un punt de vista tradicional, no es tracta d'analitzar les relacions entre pares i fills, germans... sinó que aquest Tema d'Estudi proposa un recorregut per la Història de la Salvació per redescobrir com Déu va intervenir i actua en la vida concreta de les persones, els matrimonis i les famílies. A través de la Sagrada Escriptura, mostra l'ésser humà cridat a viure en comunió, tot i que de vegades l'ésser humà és ferit pel pecat i el porta a distanciar-se de Déu.

En concret, el Tema d'Estudi recorre les històries bíbliques de la creació, els patriarques, els profetes i Jesús, revelant un Déu fidel que mai no abandona i que transforma les ferides en camins de reconciliació i esperança. **La família apareix com a lloc privilegiat d'amor, transmissió de la fe i missió evangelitzadora.**

Aquest text convida a mirar la pròpia història amb els ulls de Déu, descobrint que fins i tot en la fragilitat, Ell continua escrivint una història de salvació i comunió en nosaltres, amb la humanitat.

Per tot això, el **lema** que ha escollit la Superregió d'Espanya és **"Déu escriu en la nostra història"**, que expressa que Déu actua dins de la vida humana concreta: en les alegries, ferides, trobades i fragilitats de cada persona, matrimoni i família. La història de la salvació no pertany només al passat bíblic; Déu continua present avui, acompanyant i transformant la nostra realitat.

L'expressió "en la nostra història" també subratlla que Déu respecta la llibertat humana. No imposa un destí, sinó que acompanya, sosté i transforma des de dins el que vivim.

Igual que en el curs passat, en cada capítol destaquen les **paraules del pare Caffarel** relacionades amb el tema tractat; paraules que resulten sempre actuals, sempre exigents, que ens han de permetre créixer en el nostre matrimoni o magisteri sacerdotal i acostar-nos al carisma del nostre Moviment. A més, trobareu una **proposta de Sentada**, unes línies a tall de "pistes" que es podran adaptar a la realitat o circumstàncies del moment i que ens facilitaran la posada en pràctica d'aquesta meravellosa eina que ens ofereix el Moviment per enfortir la nostra relació matrimonial. Una altra aportació que veureu a cada capítol és que ens ofereix l'**estructura de la reunió**: pistes de reflexió per a la posada en comú, la participació, l'oració i el canvi d'impressions sobre el tema. Això, sens dubte, orientarà els equipistes nouvinguts al moviment i ens facilitarà a tots l'aprofitament de les reunions. I, com sempre, acabem tots amb l'**oració del Magnificat** -símbol i nexa entre els equips de tot el món- i l'**oració per la canonització** del nostre fundador, el venerable pare Caffarel. En finalitzar el capítol, disposeu d'un espai en blanc per prendre les vostres **notes** per facilitar-vos la posada en comú amb l'equip.

El Tema d'Estudi conclou amb la reunió balanç. Com indica a l'inici del capítol "és una Sentada de l'equip, el moment de compartir i d'ajudar-nos en un clima d'oració, veritat i comunió". Ens ofereix una oportunitat per revisar el camí personal, de parella i d'equip a la llum del que hem viscut en el curs i de donar-ne gràcies a Déu.

Després de tot el que s'ha indicat, un consell: llegiu cada capítol del Tema d'Estudi sense presses i compartiu-lo amb el vostre cònjuge per viure amb més plenitud la comunió proposada i enriquir la vida de l'equip.

Per finalitzar, el nostre agraïment de cor a l'Equip Responsable Internacional (ERI) pel seu servei, la seva entrega i el seu amor al Moviment, que fan possible el Tema d'Estudi que teniu a les vostres mans. És un altre regal més rebut dels Equips de la Mare de Déu.

Una abraçada,

Miguel Hervás i Amparo Medal
Responsables Superregió d'Espanya
Maig 2026

Presentació

L'Equip Responsable Internacional (ERI) proposa a tots els equips del món per al tercer any del període 2024-2030 un tema d'estudi que està basat en una **reflexió sobre la família en la Sagrada Escriptura** que continua aprofundint en les orientacions que vam presentar a la Trobada Internacional de Torí, "Cridats a viure en comunió". Aquest tercer any i tal com vam exposar llavors, volíem aprofundir en l'orientació: **"Cridats a viure en comunió en família"**. Agraïm a l'equip de redacció de la SR Espanya el fet d'haver-nos presentat un text que ens ajudarà a redescobrir la nostra vida matrimonial i familiar, com a lloc privilegiat de l'acció de Déu, com a espai on Ell segueix escrivint avui la seva història d'amor a la Humanitat.

Durant aquests mesos recorrerem la gran història de la salvació tal com se'ns presenta a la Sagrada Escriptura, descobrint que no és una narració llunyana o aliena, sinó un mirall en el qual es reflecteix la nostra pròpia experiència com a esposos, pares, fills i membres d'un equip. La història de la salvació és, des del principi, història d'un poble i d'una família. I per això, la nostra pròpia història — amb les seves llums i ombres— pot convertir-se també en lloc de trobada amb Déu.

Tota història, quan és mirada amb fe, pot convertir-se en història de salvació. No parlem d'una història ideal ni perfecta, sinó d'una història real, teixida de trobades i ruptures, de fidelitats i fragilitats, de recerques sinceres i d'errors que ens fereixen. És precisament en allò que és concret i quotidià, on Déu tria entrar per revelar-se i salvar. La Bíblia ens mostra que Déu no actua al marge de la història humana, sinó dins d'ella, escollint famílies reals, marcades per límits i pecats, per tirar endavant el seu projecte de comunió.

És un itinerari de 8 capítols que s'inicia a les primeres pàgines del Gènesi, on contemplem com hem estat creats a imatge i semblança de Déu, cridats a la comunió, a la complementarietat i a la fecunditat. Des d'aquí, ens endinsem sense por en la realitat del pecat, no com una simple falta moral, sinó com una ruptura profunda que fereix la nostra identitat, les nostres relacions i la nostra capacitat d'estimar. La Paraula ens ajudarà a reconèixer les dinàmiques de pecat que travessen la història familiar —comparacions, rivalitats, silencis, ferides heretades— i a descobrir com Déu no es cansa d'intervenir per obrir camins de reconciliació.

Al llarg del recorregut, veurem també com l'amor fidel de Déu es manifesta amb especial força en la imatge del matrimoni i de l'aliança. Els profetes ens revelen un Déu que estima com a espòs, que roman fidel fins i tot quan és rebutjat, i que sempre ofereix la possibilitat de tornar a començar. Aquesta mirada il·lumina d'una manera nova la nostra pròpia vocació matrimonial: estem fets per a la unitat, per a un amor únic, fidel i total, que reflecteix l'amor mateix de Déu.

L'itinerari ens conduirà també a contemplar la família com el cor del Regne, com el lloc on Jesús va voler créixer i des d'on va dignificar totes les relacions humanes. La família apareix així no només com a destinatària de la salvació, sinó com a subjecte

actiu de la missió, cridada a ser Església domèstica i espai d'evangelització. En aquest context, la transmissió de la fe ocupa un lloc central: no com una tasca tècnica o moralitzant, sinó com un testimoni que es comunica a través de la vida, de l'oració compartida, del perdó i de la coherència quotidiana.

Proposem també al final del temari, un temps de balanç, per rellegir el camí recorregut, agrair el que hem viscut, reconèixer els fruits i obrir-nos amb confiança al que el Senyor ha fet i continuarà fent en la nostra vida personal, conjugal i d'equip.

Aquest tema d'estudi no pretén oferir-nos respostes prefabricades ni models ideals de família. Vol, més aviat, ajudar-nos a mirar la nostra pròpia vida amb els ulls de Déu, a reconciliar-nos amb la nostra història i a descobrir que, fins i tot allà on percebem límits o ferides, Déu continua actuant amb fidelitat i esperança. Com a matrimonis dels Equips de la Mare de Déu, caminem junts convençuts que no estem sols, que la gràcia del sagrament ens sosté i que el Senyor continua fent noves totes les coses.

Que aquest recorregut ens ajudi a renovar la nostra fe, a enfortir la nostra comunió i a deixar-nos transformar per Aquell que continua escrivint, avui, la seva història de salvació al cor de les nostres famílies.

Mercedes Gómez-Ferrer y Alberto Pérez
Responsables Internacionals Equips la Mare de Déu
Febrer 2026

Primera reunió

CREATS PER A LA COMUNIÓ

Capítol 1- Creats per a la comunió

« Déu digué:

— Fem l'home a imatge nostra, a semblança nostra”

Gn 1, 26

Objectius

1. Contemplar el nostre origen "creats a imatge i semblança de Déu".
2. Agrair el camí que se'ns ha regalat per viure en complementarietat "creà l'home i la dona".
3. Acceptar la missió que se'ns ofereix de ser fecunds, entesa més enllà de la paternitat/maternitat física.

Lectura de la Paraula

Lectura del llibre del Gènesi 1, 26-31

“Déu digué:

—Fem l'home a imatge nostra, a semblança nostra, i que sotmeti els peixos del mar, els ocells del cel, el bestiar, i tota la terra amb les bestioles que s'hi arrossequen.

Déu va crear l'home a imatge seva, el va crear a imatge de Déu, creà l'home i la dona. Déu els beneí dient-los:

—Sigueu fecunds i multipliqueu-vos, ompliu la terra i domineu-la; sotmeteu els peixos del mar, els ocells del cel i totes les bestioles que s'arrossequen per terra.

Déu digué encara:

—Mireu, us dono totes les herbes que fan llavor arreu de la terra i tots els arbres que donen fruit amb la seva llavor, perquè siguin el vostre aliment. A tots els animals de la terra, a tots els ocells del cel i a totes les bestioles que s'arrossequen, a tots els éssers vius de la terra, els dono l'herba verda per aliment.

I va ser així. Déu veié que tot el que havia fet era molt bo.

Hi hagué un vespre i un matí, i fou el sisè dia.”

Comentari

El text bíblic ens regala tres llums al voltant de la família, que donen resposta a tres preguntes: el nostre origen, el camí que se'ns convida a viure i la finalitat de la nostra vida.

Un origen

“Déu digué:

—Fem l’home a imatge nostra, a semblança nostra.”

Dels mil propòsits que podem fer-nos a la vida, el més important sempre serà "ser jo mateix", que tota la meva vida estigui orientada des del meu ésser més profund.

Si estic fet a imatge i semblança de Déu, i Déu és amor, llavors la meva identitat més profunda no depèn del que faci, del que tingui o del que els altres pensin de mi. Jo, abans de qualsevol assoliment o fracàs, estic cridat a viure des d'aquesta veritat: soc amor i soc per estimar.

Els desastres més terribles i la traïció més devastadora de la vida sempre parteixen de la temptació de deixar de ser qui veritablement soc, començant per no acceptar-me: "no valc la pena", "no puc ser estimat així", "la meva història, el meu cos, la meva vida... estan mal fets".

Si jo crec que no tinc un valor únic en mi mateix, més enllà de les meves qualitats o els meus valors, intentaré buscar-lo subratllant el meu ego, tancant-me en mi mateix, exigint que se'm reafirmi, esperant dels altres el que només jo puc donar-me, veient a tots com enemics que no compleixen les meves expectatives... i, especialment, aquest dolor el dirigiré cap al meu Pare Déu perquè Ell és el responsable últim de com en soc de desastrós i com de desastrosa és la meva vida o, en el millor dels casos, no li donaré les culpes a Ell, però no em veuré digne de ser estimat per Ell.

Segurament, quan hem escoltat la paràbola de la "Perla preciosa"¹, des d'una interpretació més "moralista" de l'Evangeli, hem pensat que nosaltres som el comerciant i que aquesta paràbola ens està convidant a vendre-ho tot pel Regne de Déu. Però i si hi hagués una altra explicació? I si tu fossis la perla preciosa i Jesús fos el comerciant que ho ha venut tot, fins i tot la seva sang, per comprar-te? Com canvia, oi?

Doncs és així, tu ets la perla preciosa, per la qual Déu va entregar el seu fill a la mort per comprar-te i rescatar-te del que no ets tu, del "no amor". Perquè si ets amor, el "no amor" no t'afecta només moralment, sinó que et trenca en el propi ésser.

¹ “També passa amb el Regne del Cel com amb un mercader que busca perles fines: quan en troba una de gran valor, va a vendre tot el que té i la compra” (Mt 13.45-46)

Creure això ens dona la capacitat de poder entregar-nos sense necessitat d'anar buscant-nos, exigint auto reafirmació, requerint que se'ns estimi sempre i en cada moment... reconèixer això ens possibilita reorientar el nostre projecte conjugal i familiar.

Quan oblidem que estem creats a imatge i semblança de Déu i exigim que l'altre ompli el que no pot omplir.

Un projecte a construir

“Creà l’home i la dona”

"Déu va crear l'home a imatge seva, el va crear a imatge de Déu, creà l'home i la dona", és sorprenent llegir aquest versicle, escrit fa milers d'anys i que proclama solemnement la igualtat intrínseca entre l'home i la dona. En aquest punt és important matisar que la primera paraula "home" en aquest versicle es contraposa a la segona vegada que anomena l'home, referint-se a la humanitat primer, i al mascle, després.

Sorprèn que el versicle utilitzi la conjuntiva "i", i no la disjuntiva "o", que sembla que seria el normal... els va crear "home o dona", d'aquesta manera Déu deixa clar que ha volgut que el fet de ser com Ell no sigui exclusiu d'un individu sol i complet, "l'un o l'altre", sinó que sigui el fruit de la complementarietat dels dos, home i dona, l'un i l'altre, és a dir, que la imatge de Déu s'expressa, s'encarna i es fa visible en la unió entre l'home-masclle i la dona, en la comunió i diferència de tots dos, no en un sol individu. La masculinitat parla de Déu i la feminitat parla de Déu.

El fet que siguem iguals en dignitat no suposa que siguem iguals entre nosaltres. Al revés, sent diferents i vivint aquesta diferència com a complementarietat és quan som realment "imatge de Déu". El matrimoni és el lloc cridat a què les diferències es converteixin en possibilitat de complementarietat creativa i no en font de rivalitat.

La trobada amb l'altre treballa el nostre cor perquè doni fruits abundants. De la mateixa manera que la terra necessita el treball de l'ésser humà perquè doni fruit, l'ésser humà necessita la trobada amb un "tu" que el confronti per treure el millor de si mateix. Tots tendim a acomodar-nos, a expandir el nostre jo sense mirament, sense ordre, i per això Déu ens ha regalat a l'altre, perquè ens posi límits. Límits que ens defineixen i impedeixen que deixem de ser nosaltres mateixos.

Una finalitat de la nostra vida

“Déu els beneí dient-los:

—Sigueu fecunds i multipliqueu-vos, ompliu la terra i domineu-la”.

Comencem reconeixent que la radical diferència de l'ésser humà amb la resta de la creació és que l'ésser humà entra en diàleg amb Déu, Déu pot parlar amb ells i ells li responen. Així, amb el diàleg, mitjançant la paraula creadora, Déu dona a la parella la capacitat de donar vida.

Quan parlem de fecunditat no parlem només de procreació, perquè tot "home i dona" és fecund, és capaç de donar vida i està cridat a omplir de vida el món. La nostra fecunditat, encara que no sigui biològica, està garantida.

Segurament, quan llegim "domineu" ens saltaran les "alarmes culturals" i pensem que això caldria reescriure-ho, però hem d'entendre el senyoriu de l'ésser humà com una posició concedida per Déu perquè serveixi a l'ordenament diví, com una potestat de servei, de bon govern i d'amor. Beneïda dominació, si és en l'amor.

Déu ens ha fet semblants a Ell en el govern i servei de la creació, ens ha possibilitat dominar alguna cosa per exercir aquest govern, que hem de cuidar en l'amor i la justícia: jo domino les relacions socials, jo domino el fet de delegar i crear equips eficaços, jo domino les situacions complexes... Tots tenim un govern a exercir, tots tenim algú de qui ocupar-nos, perquè a tots se'ns ha concedit algú al qual hem d'estar atents i és així com exercim la nostra semblança amb Déu.

Treballar, encara que de vegades ens costi, és bonic en si mateix. Si en tenim algun dubte, parlem amb una persona a l'atur... i no només pel tema econòmic. Una persona es comença a ensorrar quan sent que ja ningú el necessita, que "no serveix", perquè se'ns ha creat per ser fecunds, per generar vida i per servir als altres, per guardar als altres... Jo em caso per servir i guardar el meu espòs o esposa, per ser fecund com a matrimoni (encara que no tinguem fills), per, en nom de Déu, desenvolupar l'obra de la creació.

La família té com a missió generar vida. De fet, el nostre camí natural és passar de ser fill/filla, a ser germà/germana, i acabar sent pare/mare. I en aquest punt la nostra societat, amb un gran complex de Peter Pan, sembla que ens condueixi a no deixar mai de ser fills, de demanar, d'exigir, de rebre, de ser cuidats... primer pels meus pares, després pel meu espòs/esposa, més tard potser pels meus fills i, sobretot, per la societat que m'ho ha de donar tot.

La paternitat/maternitat, ser fecunds, engendrar vida, governar... requereix la pèrdua de si mateix, acabar amb l'autoreferència. Falten pares i mares capaços de viure la seva vocació. Ens falten adults que deixin de preguntar-se "qui soc?" per començar a preguntar-se "per a qui soc?" Perquè al final, l'única alegria és la que procurem als altres, donant la vida i morint a nosaltres mateixos.

Paraules del padre Caffarel

“Va dir Déu: parella cristiana, ets el meu orgull i la meva esperança. Quan vaig crear el cel i la terra i en el firmament les grans lluminàries, vaig veure en les meves criatures vestigis de les meves perfeccions i vaig trobar que era bo. Quan vaig haver recobert la terra amb el seu gran mantell de camps i de boscos, vaig veure que allò era bo. Quan vaig haver creat els innumbrables animals segons la seva espècie, vaig contemplar en aquests éssers vius i exuberants, un reflex de la meva vida desbordant i vaig trobar que tot era bo. De tota la meva creació pujava llavors un gran himne solemne i ple de goig que celebrava la meva glòria i les meves perfeccions. I, tanmateix, enlloc veia el que és la imatge de la meva vida més secreta, més fervent. Llavors va sorgir en mi el desig de revelar el millor de mi mateix i va ser la meva més bella invenció. Va ser així que et vaig crear, parella humana, "a imatge i semblança meva" i aquesta vegada vaig veure que era molt bo. Enmig d'aquest univers en què cada criatura lletreja la meva glòria, celebra les meves perfeccions, finalment havia sorgit l'amor per revelar l'Amor. Parella humana, la meva criatura estimada, el meu testimoni privilegiat Comprends per què ets la més estimada entre totes les criatures? Comprends l'esperança immensa que he posat en tu? Ets portadora de la meva reputació, de la meva glòria, ets per a l'univers la gran esperança... perquè tu ets l'amor".

Henri Caffarel, *Els equips davant l'ateisme*, 5 de maig de 1970. Roma

Preguntes per a preparar la sentada

Ser cridat a viure el projecte de ser imatge i semblança de Déu, significa acollir el nostre origen i entendre el camí.

- En l'aspecte personal, en quina mesura et defineixes com a fill de Déu, més enllà del que fas, pots fer, vius o esperen de tu? En quins moments te n'adones? Com pots avançar en el reconeixement real del teu ésser més profund?
- En la relació amb el teu espòs o esposa, o en general amb els altres: vius les diferències com una possibilitat de complementar-vos o com una dificultat per caminar junts? Pots posar algun exemple. Quina experiència tens que la relació amb l'altre treu el millor de tu mateix? Pots compartir situacions en què veus que el dimoni busca fer de les vostres diferències un motiu d'enfrontament i ruptura? Quin "antídot" fas servir en aquell moment?
- Dona un cop d'ull a la teva vida i reconeix l'experiència que tens, com a matrimoni i com a família, de ser generador de vida, encara que no tinguis fills En què reconec que la meva vida és per ser "cuidador d'altres"? En què em costa viure-ho?

Desenvolupament de la reunió

Pistes de reflexió per a la posada en comú

La posada en comú és un moment molt especial en la vida de l'equip. És l'oportunitat de poder compartir, des d'una profunditat inusual en el dia a dia, tot allò que hem viscut durant el mes des d'una mirada de fe.

Quedar-nos en el que ens ha passat sense més ni més, és veritat que ens ajuda a conèixer-nos, però no ens ajuda a sortir del bucle de la immediatesa, i de la superficialitat que la vida ens sol instal·lar.

Com hem viscut o com ens ha costat viure el ser “imatge i semblança de Déu” en tot allò que ens ha passat aquest mes?

Participació

Us proposem algunes pistes per a la participació. Com tota la resta, feu-les servir en la mesura que us ajudi.

Reconèixer que som imatge i semblança de Déu en el dia a dia no és fàcil, tot sembla dir-nos el contrari: "ets fruit de la casualitat", "ets un conjunt d'àtoms", "l'altre és millor que tu, no te n'adones?", "la teva vida no serveix de res", "això és un passar de dies sense més ni més"...

Per això, els punts d'esforç es converteixen en l'ajuda necessària per poder recordar, interioritzar i viure el nostre ésser més profund.

L'escolta de la Paraula ens introdueix en la benedicció, il·lumina la nostra vida, entra fins al lloc més profund del cor per guiar, aixecar, sanar.

L'oració conjugal ens posa davant de qui ens uneix i, així, renova la nostra identitat de ser imatge de l'amor d'Aquell en qui ens posem davant tots dos quan resem.

La sentada ens ajuda a convertir la diferència en complementarietat, a mirar-nos amb la mirada de Déu, a reconèixer-nos com un regal.

En quines coses concretes vivim així els punts d'esforç?

Oració

Lectura del llibre del Gènesi, 2, 18-24

Llavors el Senyor-Déu es digué: «No és bo que l'home estigui sol. Li faré una ajuda que li faci costat.»

El Senyor-Déu va modelar amb terra tots els animals feréstecs i tots els ocells, i els va presentar a l'home, per veure quin nom els donaria: cada un dels animals havia de portar el nom que l'home li posés. L'home donà un nom a cada un dels animals domèstics i feréstecs i a cada un dels ocells; però no va trobar una ajuda que li fes costat.

Llavors el Senyor-Déu va fer caure l'home en un son profund. Quan quedà adormit, prengué una de les seves costelles i omplí amb carn el buit que havia deixat. 22 De la costella que havia pres a l'home, el Senyor-Déu va fer-ne la dona, i la presentà a l'home.

L'home exclamà:

—Aquesta sí que és os dels meus ossos i carn de la meua carn! El seu nom serà “dona”, perquè ha estat presa de l'home. Per això l'home deixa el pare i la mare per unir-se a la seva dona, i des d'aquest moment formen una sola carn.

- En un moment de silenci agraïm al Senyor el do que ens ha concedit en el nostre cònjuge.
- Demanem al Senyor el do de ser realment “una sola carn”, complementant les nostres vides.
- Qui ho desitgi pot compartir l'oració següent. "Li demano al Senyor reconèixer en el meu marit/esposa... una ajuda a la meua debilitat".

Acabem l'oració amb el Pare Nostre

Canvi d'impressions sobre el tema – Algunes pistes

Què us ha cridat l'atenció d'aquest tema? Hi ha hagut alguna cosa que us ha ajudat especialment?

En la societat occidental del s. XXI es posa l'accent en tots els aspectes d'igualtat entre homes i dones. En molts països hi ha fins i tot ministeris dedicats a aquest tema. Aquesta cultura de la "igualtat", però, genera falsos models igualitaris, basats en l'estricta observança del repartiment de tasques domèstiques i familiars, sense atendre, precisament, les nostres especificitats i diferències, que van ser les que ens van captivar i ens van enamorar de l'altre. És a dir, ens conviden a oblidar-nos que som diferents i complementaris, tal com Déu ens va crear i posen tot l'accent en la igualtat radical. L'experiència de moltíssimes famílies posa en qüestió

l'eficàcia de viure aquest aspecte de manera bel·ligerant, portant a conflictes basats en l'exigència i totalment d'esquena a l'amor. Segons aquesta reflexió:

Com viviu en el vostre matrimoni la diferència com una veritable complementarietat? Quines dificultats trobeu?

El sagrament que ens uneix té vocació d'eternitat, per la qual cosa hem de ser sempre molt curosos en la nostra relació amb tot allò que ens pugui ferir. Quines coses veiem que tenen cura del nostre "per sempre"? Quines coses veiem que ho posen en perill?

ORACIONS FINALS

- Per la canonització del pare Caffarel
- Magnificat

NOTES

Segona reunió

LA RUPTURA DE LA COMUNIÓN

Capítol 2- La ruptura de la comunió

“He sentit que et passejaves pel jardí i, (...) he tingut por (...)” Gn 3, 10

Objectius

1. Entendre el concepte de pecat com a categoria teològica.
2. Reconèixer la dinàmica del pecat.
3. Constatar com el pecat trenca la nostra comunió matrimonial, familiar i d'equip.

Lectura de la Paraula

Lectura del llibre del Gènesi 3, 1 -12

La serp era el més astut de tots els animals que el Senyor-Déu havia fet. Preguntà, doncs, a la dona:

—Així, Déu us ha dit que no mengeu dels fruits de cap arbre del jardí?

La dona va respondre a la serp:

—Podem menjar dels fruits de tots els arbres del jardí, però dels fruits de l'arbre que hi ha al mig del jardí, Déu ha dit que no en mengem ni els toquem, perquè moriríem.

La serp li va replicar:

—No, no morireu pas! Déu sap que, si un dia en mengeu, se us obriran els ulls i sereu com déus: coneixereu el bé i el mal.

Llavors la dona, veient que el fruit de l'arbre era bo per a menjar i feia goig de veure, i que era temptador de tenir aquell coneixement, en va collir i en va menjar; i va donar-ne també al seu home, que en menjà amb ella. Llavors a tots dos se'ls obriren els ulls i es van adonar que anaven nus. Van cosir fulles de figuera i se'n feren faldars.

Quan l'home i la dona van sentir els passos del Senyor-Déu, que es passejava pel jardí a l'aire fresc de la tarda, es van amagar entremig dels arbres del jardí, perquè el Senyor-Déu no els veiés.

Però el Senyor-Déu cridà l'home i li va dir:

—On ets?

Ell li va respondre:

—He sentit que et passejaves pel jardí i, com que vaig nu, he tingut por i m'he amagat.

El Senyor-Déu li replicà:

—Qui t'ha fet saber que anaves nu? És que has menjat del fruit de l'arbre que jo t'havia prohibit?

L'home va respondre:

—La dona que has posat al meu costat m'ha ofert el fruit de l'arbre i n'he menjat.

Comentari

Un pla truncat per “errar el tir”

En el tema anterior vam reflexionar i vam compartir les grans veritats de la nostra vida:

A les dues primeres pàgines del Gènesi, el relat sobre el sentit del nostre origen ens explica el desig de Déu i el seu pla original: el nostre origen, camí i finalitat. Però aquesta no és la nostra realitat. El nostre origen està desdibuixat, s'han obert infinitat de pseudocamins, la finalitat de la nostra existència s'ha fet autoreferencial, i ens ha provocat un buit existencial, moltes vegades insuportable. Què ens ha passat?

Mirem al nostre voltant i veiem guerres, divisió, tristesa, caos, desesperació, suïcidi, rebuig de Déu, egoisme, autosuficiència, buidor... On és el pla original de Déu? La resposta sembla evident: el pecat ha entrat a la nostra vida. “Pecat” és una paraula utilitzada tant pels cristians com per la societat, fins i tot pels qui es declaren contraris a la fe. Tanmateix, és un terme molt gastat, i sovint, despullat del seu significat original i profund.

La paraula "pecat" (hamartia) significa literalment "errar el tir", no assolir l'objectiu.

Si hem estat creats per a la comunió amb Déu, el pecat no es pot entendre només en clau moral. És, sobretot, allò que ens fa oblidar qui som i per a què vivim.

El pecat desdibuixa el nostre origen, ens confon en el camí i ens fa perdre de vista la finalitat de la nostra vida. Per això, ens convé recuperar una lectura ontològica i relacional d'aquesta paraula perquè, en definitiva, el pecat ataca el nostre ésser més profund i ens separa de nosaltres, dels altres i, especialment, de l'Amor de Déu.

Per això, si ens acostem amb aquest sentit al pecat, veurem que aquesta ruptura distorsiona el pla original de Déu. Ell, que havia desitjat i creat comunió, es troba amb el pecat que provoca una ruptura profunda:

- La unitat plena entre home i dona serà ferida per la divisió.
- La fraternitat serà atacada per la comparació, la queixa i el menyspreu a l'altre, fins a la mort.
- La possibilitat de construir junts serà aniquilada per voler "fer-nos un nom" que ens divideix com a societat.

El text bíblic del Gènesi no intenta explicar el passat del que va ocórrer, sinó il·luminar el present que vivim. Ens ajuda a entendre i gestionar el nostre ara.

Comencem imaginant Adam i Eva gaudint de la vida, acollint amb alegria els seus primers dies: tot era per a ells, la terra donava fruits, vivien amb una pau absoluta... era "El paradís".

De ser creats a imatge de Déu a fugir d'Ell

Gn 3, 1: "La serp era el més astut de tots els animals que el Senyor-Déu havia fet."

Apareix un personatge nou: la serp. Aquest animal del "desert" és una mena de serp petita, esmunyedissa, poc visible, que passa desapercebuda i que la Sagrada Escriptura diu d'ella que era el més astut dels animals. La seva intel·ligència estratègica espera que Eva estigui sola. Segurament si Adam i Eva haguessin estat junts, haurien vençut, però qualsevol dels dos per separat estava cridat a deixar-se enganyar.

Gn 3, 2: "Preguntà, doncs, a la dona: —Així, Déu us ha dit que no mengeu dels fruits de cap arbre del jardí?"

Sembla com si el dimoni hagués tingut una distracció i s'hagués confós, però en realitat li diu sublimarment, deixant-li caure en el subconscient: "si no us deixa menjar d'un arbre és com si no us en deixés menjar de cap, perquè el que fa és prendre-us la llibertat".

Gn 3, 3: "La dona va respondre a la serp: —Podem menjar dels fruits de tots els arbres del jardí, però dels fruits de l'arbre que hi ha al mig del jardí, Déu ha dit que no en mengem ni els toquem, perquè moriríem."

La serp comença a parlar amb Eva amb mitges veritats, semblant el dubte, obligant a justificar Déu... i Eva entra a dialogar amb el mal des d'una gran ingenuïtat, deixant-se enganyar.

Déu va "fer néixer de la terra fèrtil tota mena d'arbres que fan goig de veure i donen fruits saborosos. Al mig del jardí hi feu néixer l'arbre de la vida i l'arbre del coneixement del bé i del mal", per la qual cosa no és cert el que diu Eva: "dels fruits de l'arbre que hi ha al mig del jardí, Déu ha dit que no en mengem ni els toquem, perquè moríem.". El que Déu va dir va ser: "Pots menjar dels fruits de tots els arbres del jardí, però no mengis del fruit de l'arbre del coneixement del bé i del mal, perquè el dia que en mengis, tingues per cert que moriràs.". Per tant, no és veritat que Déu no vulgui que mengem del que ens dona vida, del que està al centre, sinó que ens està protegint.

El mandat de Déu ens prevé de la incapacitat de conèixer-ho tot, ens fa adonar que, si m'entossudeixo a conèixer les coses completament per estimar-les, "moriré" perquè sempre hi haurà coses, situacions i persones, que no arribaré a conèixer i que m'exigiran que estimi més enllà d'entendre.

La serp fa veure a Eva que el que Déu ha ordenat ha estat una prohibició i no una defensa. És com si dius al teu espòs: recorda que si prens cafè ara no dormiràs i ell ho entén com una prohibició.

Des d'aquest plantejament es treu amb molta facilitat l'experiència més dura i la mentida més aterridora: "DÉU NO T'ESTIMA", t'ha prohibit que mengis perquè no siguis feliç.

Gn 3, 4: "La serp li va replicar: —No, no morireu pas! Déu sap que, si un dia en mengueu, se us obriran els ulls i sereu com déus: coneixereu el bé i el mal."

La serp, a més de posar en dubte la intenció de Déu, porta Eva a obsessionar-se per un arbre, un de sol en tot un paradís. Li fa entendre que el seu pecat no tindrà repercussions, fins i tot li fa creure que tindrà una millor vida, que ella està incompleta i que només serà feliç si és com Déu, encara que sigui sense Ell: "Déu sap que, si un dia en mengueu, se us obriran els ulls i sereu com déus".

A partir d'aquest moment, Eva entra en dubte, deixa de veure Déu com el Pare provident que cuida i comença a veure'l com algú davant de qui s'ha de defensar, comença a anhelar un món ideal (no oblidem que estava al paradís), i a concloure que Déu no l'estima, que no vol el seu bé, que ella es mereix més i que està sent enganyada.

Gn 3, 6: "Llavors la dona, veient que el fruit de l'arbre era bo per a menjar i feia goig de veure, i que era temptador de tenir aquell coneixement, en va collir i en va menjar; i va donar-ne també al seu home, que en menjà amb ella."

El pecat se'ns mostra com una cosa estupenda: reafirmant, sigues feliç, defensa't, fes el que et vingui de gust, gaudeix... Eva "veient que el fruit de l'arbre era bo per a menjar i feia goig de veure, i que era temptador de tenir aquell coneixement, en va collir i en va menjar", però just aquestes qualitats les tenen tots els arbres, ja que Déu va fer: "tota mena d'arbres que fan goig de veure i donen fruits saborosos", no necessitava menjar just d'aquest arbre, però algú l'havia fet obsessionar.

Gn 3,7-8: “Llavors a tots dos se’ls obriren els ulls i es van adonar que anaven nus. Van cosir fulles de figuera i se’n feren faldars. Quan l’home i la dona van sentir els passos del Senyor-Déu, que es passejava pel jardí a l’aire fresc de la tarda, es van amagar entremig dels arbres del jardí, perquè el Senyor-Déu no els veiés.”

L'home experimenta la nuesa. Abans ja estava nu, però això no l'afectava perquè se sentia protegit per Déu. Ara que ha trencat amb Déu, està SOL! Experimenta el buit existencial. Intentarà tapar aquesta buidor, aquest forat profund amb les coses, amb els afectes ("Van cosir fulles de figuera i se’n feren faldars."). Això el porta a alienar-se com a forma d'amagar-se de la realitat que fa por, però no impedirà que continuï sentint una profunda inseguretat. L'home i la seva dona s'oculten entre els arbres del jardí, i Adam diu a Déu "com que vaig nu, he tingut por i m'he amagat".

Gn 3, 12: “L’home va respondre: —La dona que has posat al meu costat m’ha ofert el fruit de l’arbre i n’he menjat.”

Immediatament, apareix el sentiment de culpa i l'egoisme, la condemna a estimar-se només a si mateix i viure sempre dins del cercle, i l'home que estimava la seva dona com a si mateix (acabava de dir "aquesta sí que és os dels meus ossos i carn de la meua carn") no dubta a acusar-la perquè Déu la castigui i salvar-se ell. Per això, quan teniu una discussió, la culpa sempre és de l'altre: el xicot diu que és culpa de la xicota, els fills diuen que és dels seus pares que són uns antiquats, els treballadors diuen que del cap que és un tirà, els aturats diuen que és del govern, etc.

De ser creats complementaris a l'enveja i l'avarícia.

Gn 4, 3-5: “Acabades les collites, Caín va presentar al Senyor una ofrena dels fruits de la terra. Abel va oferir també les primeres cries del ramat amb el greix de les víctimes. El Senyor va acollir favorablement Abel i la seva ofrena, però no acollí Caín i la seva ofrena.”

Aquest procés de ruptura no és casual. Tot comença amb una comparació, i més enllà de si el resultat és favorable o desfavorable, la comparació en si mateixa trenca la grandesa de la nostra identitat pròpia i insubstituïble i ens fa sentir tractats injustament. Aquesta experiència pot néixer de creure que jo no valc la pena, per la qual cosa, en mirar al meu voltant, sento enveja de l'altre i vull el que l'altre té i jo crec no tenir.

En el cas de Caín, aquest ofereix "fruits", però no les primícies. No és el mateix. Quan entrego les primícies d'alguna cosa em quedo sense res, perquè quan entrego el primer no sé si hi haurà segon. Abel entrega les primícies, es fia, es queda sense res davant de Déu. Caín entrega fruits, sense més ni més.

Gn 4, 5-7: “Caín es va irritar molt i anava amb el cap baix. El Senyor li digué: —Per què estàs irritat i no aixeques el cap? Si obres bé, seràs acceptat; però, si no obres bé, el pecat aguaita a la porta: ell et desitja, però tu l’has de dominar.”

En aquest moment és fàcil entrar en una dinàmica victimista, on tot es torba i els pensaments es van fent tòxics, ens van tancant en nosaltres mateixos i ens abaten. Al cap de Caín, va poder passar alguna cosa així: "mira l'Abel, el que ha ofert, és millor que la meva ofrena, mira com Déu se n'ha adonat, és que és el seu preferit, és que a mi mai m'ha estimat, joestic sol, no serveixo per a res, ningú m'estima, la meva vida no té sentit" ... i un cop hem sucumbit a entrar en aquesta espiral de maldat, tot i que Déu s'acosta i es preocupa per ell, Caín ja no escolta, ja ha trencat la relació, ja ha pecat.

Gn 4, 8: “Caín va dir al seu germà Abel: —Sortim al camp. Un cop van ser al camp, Caín es va llançar sobre el seu germà Abel i el va matar.”

Davant la ruptura de la relació amb l'altre, que neix de la comparació, l'enveja i l'avarícia, la dinàmica de pecat ens porta a fer servir dos mecanismes que semblen antagònics, però que són dues cares de la mateixa moneda: la por i el domini de l'altre.

La por: Si s'ha gravat dins del meu cor que només tinc valor per les meves accions i no tinc una vàlua pròpia, quan reconegui que el que he fet és dolent, em sentiré nu, jutjat i condemnat... i temeré l'altre perquè és impossible que se m'estimi així. És l'experiència d'Adam i Eva: "He tingut por perquèestic nu" (Gn 3, 10).

El domini de l'altre: Caín, que ha rebut de Déu un senyoriu sobre el camp, en línia de gràcia, l'utilitza com a "terreny propi" on porta el seu germà Abel i just és en aquest lloc de senyoriu on el sotmet fins a la mort. "Un cop van ser al camp, Caín es va llançar sobre el seu germà Abel i el va matar" (Gn 4,8).

Paraules del pare Caffarel

"Destinat a arribar al capdamunt, l'amor humà de vegades es desploma, i cau a l'abisme. No busquem l'explicació en una altra part que no sigui el pecat original: aquest últim no va ser només una falta individual, sinó també va ser pecat de la parella; per la ruptura de l'aliança entre Déu i la primera parella, l'amor que unia l'home amb la dona perd la seva puresa original: un poder corrosiu el destrueix des de l'interior; una llei de gravetat l'atrau cap a la terra; el desgast i l'envelliment l'amenacen cada dia.

Corromput, es torna corruptor. Déu l'havia fet font de goig, de pau, de vida, de santedat; el pecat el converteix en causa de patiment, de drama, de crim, de mort. El riu de vida que havia de fecundar la terra s'ha convertit en torrent devastador.

La primera tasca de l'amor era unir. L'amor pecador es converteix en causa de desunió: separa l'home de Déu, el fa faltar a les seves fidelitats; havent-lo reduït a servitud, l'aparta del seu deure i l'arrenca dels seus semblants, introdueix en el lloc més íntim del seu ésser un ferment de divisió que enfronta la carn contra l'esperit, corrompent-los tots dos.

I, tanmateix, tot i que desproveït de la seva esplendor original, l'amor no ha perdut tota la seva bondat i el seu prestigi: no pot fer callar la promesa que ha de portar al món i aquest signe amb què ha estat marcat per Déu no pot ser completament esborrat."

L'Anneau d'Or, El misteri de l'amor, 1945. Vocació de l'amor

Preguntes per a preparar la sentada

Ets capaç de reconèixer en la teva vida com "la serp" es fa present en el vostre dia a dia amb subtileeses i enganys? Des de quines mentides acostuma a començar el diàleg de temptació en el vostre cas?

Sou capaços de veure-us reflectits en aquesta dinàmica tòxica que neix de la comparació i ens porta a pensar que res no té sentit? Com acostumes a sortir d'aquest bucle?

En les vostres relacions, què apareix més: la por, el domini o les dues coses? Som capaços de reconèixer els moments en què això ens impedeix deixar-nos estimar i tendeix a separar-nos de tot i de tots?

Desenvolupament de la reunió

Pistes de reflexió per a la posada en comú

La posada en comú és un moment molt especial en la vida de l'equip. És l'oportunitat de poder compartir, des d'una profunditat inusual en el dia a dia, tot allò que hem viscut durant el mes des d'una mirada de fe.

Quedar-nos en el que ens ha passat sense més ni més, és veritat que ens ajuda a conèixer-nos, però no ens ajuda a sortir del bucle de la immediatesa, i de la superficialitat que la vida ens sol instal·lar.

Tenint en compte el que ens ha passat aquest mes: en quines situacions ens hem vist especialment temptats? Com hem viscut aquestes situacions?

Participació

Us proposem algunes pistes per a la participació. Com tota la resta, feu-les servir en la mesura que us ajudi. Els punts d'esforç es converteixen en l'ajuda necessària per "no caure en temptació".

L'escolta de la Paraula és la llum que ens fa distingir la veu de la serp que ens victimitza, de la veu del Bon Pastor que ens convida a estimar.

L'oració conjugal ens permet reconèixer la nostra "nuesa" en un entorn Sagrat. Davant la situació d'haver caigut en la temptació tenim por, ens sentim vulnerables i incapaços de deixar-nos estimar. L'oració conjugal pot ser el lloc sagrat on ser estimat.

La sentada ens ajuda a no enfrontar-nos a la temptació en solitari, com Eva. En la sentada ens fem forts per lluitar contra el mal amb les armes de la fe.

Podeu comentar si en aquest mes els punts d'esforç us han ajudat a viure aquesta experiència de victòria en la guerra espiritual que vivim.

Oració

Lectura del llibre del Gènesi, Gn 4, 1-8

L'home s'uní a Eva, la seva dona, que va infantar Caín. Ella deia:

—He procreat un noi, gràcies al Senyor.

Més endavant va infantar Abel, germà de Caín. Abel era pastor d'ovelles i Caín treballava la terra. Acabades les collites, Caín va presentar al Senyor una ofrena dels fruits de la terra. Abel va oferir també les primeres cries del ramat amb el greix de les víctimes.

El Senyor va acollir favorablement Abel i la seva ofrena, però no acollí Caín i la seva. Caín es va irritar molt i anava amb el cap baix. El Senyor li digué:

—Per què estàs irritat i no aixeques el cap? Si obres bé, seràs acceptat; però, si no obres bé, el pecat aguaita a la porta: ell et desitja, però tu l'has de dominar.

Caín va dir al seu germà Abel:

—Sortim al camp.

Un cop van ser al camp, Caín es va llançar sobre el seu germà Abel i el va matar.

- En un moment de silenci reconeixem com al llarg d'aquest mes hem viscut des de la comparació i l'enveja.
- Demanem al Senyor poder sortir del bucle de l'enfuriament i l'abatiment.
- Qui ho desitgi pot compartir l'oració. "Li demano al Senyor reconèixer els moments que... i li demano l'ajuda per sortir-ne".

Acabem l'oració amb el Pare Nostre.

Canvi d'impressions sobre el tema - Algunes pistes

1. A partir del tema, enteneu el pecat com un "errar el tir?" Ho enteníeu així, abans?
2. Un dels grans perills espirituals és creure que no som temptats, que el mal esperit no existeix... Com viviu les temptacions com una lluita espiritual?
3. Com enteneu que, en la vida concreta, el pecat trenca la comunió amb Déu, amb el cònjuge i amb la família?

ORACIONS FINALS

- Per la canonització del pare Caffarel
- Magnificat

NOTES

Tercera reunió

DINÀMIQUES DE PECAT FAMILIAR

Capítol 3 - Dinàmiques de pecat familiar

“Déu m’ha enviat aquí per salvar les vostres vides” (Gn 45,7)

Objectius

1. Reconèixer com Déu irromp en la història real d'una família.
2. Entendre les dinàmiques i formes de pecat que s' integren en les nostres relacions.
3. Agrair la paciència de Déu amb els seus escollits.
4. Ser conscients de com el Déu de la Història fa noves totes les coses i possibilita la reconciliació.

Lectura de la Paraula

Lectura del llibre del Gènesi 45, 4-15

Llavors Josep digué als seus germans:

—Acosteu-vos cap a mi.

Ells se li van acostar, i els tornà a dir:

—Jo soc Josep, el vostre germà, que vosaltres vau vendre a uns que anaven a Egipte. Però no us dolgui ni us sàpiga greu d’haver-ho fet: és Déu qui m’ha enviat aquí abans que vosaltres, per conservar-vos la vida. Ja fa dos anys que hi ha fam al país i encara en passaran cinc sense conreu ni sega. Déu m’ha enviat aquí abans que vosaltres per assegurar-vos la supervivència en aquest país i salvar prodigiosament les vostres vides. No sou vosaltres els qui em vau enviar aquí, sinó Déu. Ell ha fet que jo fos com un pare per al faraó, m’ha fet senyor de totes les seves possessions i governador de tot el país d’Egipte. Afanyeu-vos a anar a trobar el meu pare i digueu-li: “Això diu el teu fill Josep: Déu m’ha fet senyor de tot Egipte. Baixa al meu costat, no triguís. Viuràs a la regió de Goixen, a prop meu, amb els teus fills, els teus nets, els teus ramats d’ovelles i vaques i amb tots els teus bens. Allà jo et mantindré, perquè encara queden cinc anys de fam. No vull que et manqui res a tu, ni a la teva família, ni als teus ramats.”

Vosaltres mateixos i tu, Benjamí, germà meu, podeu comprovar amb els vostres propis ulls que soc jo qui us parla. Feu saber també al meu pare quina alta dignitat ocupo a Egipte i expliqueu-li tot el que heu vist. I porteu aquí el meu pare com més aviat millor.

Josep es va llançar al coll del seu germà Benjamí tot plorant, i Benjamí també plorava abraçat a ell. Després va besar els altres germans, cobrint-los de llàgrimes. Després d'això, els seus germans es posaren a conversar amb ell.

Comentari

Una de les relacions més complexes en tota la història de la salvació és la relació fraterna. Amb freqüència descobrim com els germans poden convertir-se en llops els uns per als altres.

Aquest conflicte no és només una qüestió personal o psicològica: és una ferida que es transmet de generació en generació, una espècie de "pecat original" que deforma la manera en què els éssers humans se situen davant els seus semblants.

El que és sorprenent és que, enmig d'aquesta realitat ferida, Déu realitza la seva història de salvació. Precisament la família d'Abraham —lluny de ser perfecta— és la que Déu tria com a instrument del seu projecte d'Amor per a tota la humanitat.

Pot desconcertar-nos descobrir en Abraham, Sara, Isaac, Rebeca o Jacob comportaments contraris al que esperaríem d'una "família triada per Déu". Hi abunden les gelosies, els enganys, les traïcions i la violència. Tanmateix, aquesta història ens ensenya que Déu no s'equivoca de família: tria persones reals, fràgils, ferides, però obertes a la seva gràcia.

Al llarg de les pròximes pàgines recorrerem tres generacions —Abraham, Isaac i Jacob— per descobrir com, malgrat el pecat, Déu escriu recte en ratlles més tortes.

Abraham: l'inici d'una història ferida

La història de la salvació comença amb Abraham, cridat per Déu a deixar la seva terra i a fiar-se d'una promesa. Tanmateix, fins i tot en ell —el "pare de la fe"— es manifesta la fragilitat humana. Per por, menteix i entrega la seva esposa Sara al faraó, per salvar la seva pròpia vida. (Gn 12, 10-20)

Sara, moguda per la impaciència i la desesperança davant la seva esterilitat, entrega la seva serventa Agar perquè tingui un fill amb Abraham. Però quan Agar concep, Sara s'omple de gelosia i l'expulsa al desert juntament amb el seu fill Ismael. Només la intervenció de Déu evita la seva mort (Gn 21, 8-21).

Isaac, fill d'aquesta història, creix veient com el seu germà és desterrat i com la preferència dels seus pares divideix i fereix. Així, des del principi, la família anomenada per Déu per ser benedicció porta al seu interior una ferida de divisió que marcarà les següents generacions:

Jacob i Esaú

Isaac es casa amb Rebeca, però ella també és estèril. Isaac prega al Senyor per la seva esposa i Déu escolta la seva súplica: Rebeca concep bessons. Des del començament, l'embaràs és conflictiu: els nens lluiten dins del seu ventre. Preocupada, Rebeca consulta el Senyor i Ell li revela el misteri de la seva maternitat:

«Hi ha dues nacions en el teu ventre; dos pobles naixeran de les teves entranyes. L'un serà més fort que l'altre, el més gran servirà el més petit.» (Gn 25,23).

Quan dona a llum, el primer a sortir és Esaú, rogenc i pelut; darrere ve Jacob, agafant el taló del seu germà. Aquesta imatge —dos germans en tensió des del ventre— anticipa el conflicte que marcarà la seva història i la dels seus descendents.

Amb el temps, les diferències entre els germans s'accentuen: Esaú es converteix en caçador i home de camp; Jacob és més tranquil, amant de la vida domèstica.

Isaac prefereix Esaú, mentre que Rebeca estima Jacob. Una vegada més, la preferència introdueix la divisió en el si de la família.

Un dia, mentre Jacob preparava lleties, Esaú va tornar del camp exhaust i famolenc. «Dona'm un plat d'això rogenc», va dir. Jacob va respondre: «Te'l donaré si em vens ara mateix els teus drets de primogènit». Esaú, dominat per la fam, va acceptar. L'Escriptura conclou amb una sentència dura: «No va donar cap valor als seus drets de primogènit.» (Gn 25, 34).

El conflicte, però, no acaba allà. Més tard, amb la complicitat de la seva mare, Jacob enganya el seu pare i obté la benedicció destinada al seu germà. «Ara, fill meu, escolta bé i fes el que et dic —li diu Rebeca—: Ves al ramat i porta'm dos cabridets bonics. Jo cuinaré per al teu pare un dels plats que li agraden. Tu el duràs al teu pare perquè en mengi, i així et donarà la seva benedicció abans de morir.» (Gn 27, 8-10).

Isaac, cec i envellit, beneeix el fill equivocat. Quan descobreix l'engany, no revoca la benedicció, sinó que l'accepta com a definitiva. Esaú, enfurismat, jura matar Jacob, i aquest últim fuig cap a la terra del seu oncle Labán. Així, l'engany provoca novament la separació entre germans: l'herència d'Abraham es repeteix. (Gn 27, 18-46 i Gn 28, 1-9).

Jacob, Lía i Raquel: una família en tensió

Jacob arriba a casa del seu oncle Labán i s'enamora de Raquel, la filla menor. Accepta treballar set anys per ella, però la nit de noces Labán l'enganya i li dona per esposa a Lia, la germana gran. El que havia enganyat ara és enganyat: la història fa un gir de justícia i aprenentatge. (Gn 29, 21-30)

Jacob treballa altres set anys per casar-se també amb Raquel, i així es forma una família marcada per la rivalitat i el desig de reconeixement. En una societat on la maternitat garantia el valor de la dona, Lia i Raquel competeixen per donar-li fills a Jacob. Davant l'esterilitat, ambdues lliuren a les seves serventes —Zilpà i Bilhá— per tenir descendència en el seu nom. (Gn 30).

D'aquestes quatre dones neixen els dotze fills de Jacob, els dotze patriarques d'Israel. En aquest punt, la història fa un salt: ja no hi ha exclusió, ja que tots els fills són beneïts. La promesa s'obre a tots, fins i tot als nascuts de les esclaves. L'elecció de Déu no es basa en mèrits humans, sinó en la seva misericòrdia. (Gn 31).

Josep i el seus germans: el cercle es repeteix per última vegada

Entre els dotze fills, Josep —primogènit de Raquel, l'esposa estimada— ocupa un lloc especial al cor del seu pare. Jacob l'estima més que als altres i li regala una túnica de mànigues llargues, signe de distinció. «Els seus germans s'adonaven que el seu pare el preferia a tots ells; per això el detestaven i no eren capaços de parlar-li amigablement.» (Gn 37,4).

Josep té somnis profètics en què veu els seus germans postrar-se davant seu. Aquests somnis encenen encara més l'odi. Els germans conspiren per matar-lo, però finalment el venen a uns mercaders que el porten a Egipte. «Venem-ho als ismaelites, però no li posem la mà al damunt, que al capdavant és germà nostre, de la nostra pròpia sang» (Gn 37,27).

Una vegada més, es repeteix el drama familiar: preferències, enveja, enganys i violència entre germans. Però aquesta vegada, la història prendrà un rumb nou.

A Egipte, Josep passa per l'esclavitud, la calúmnia i la presó. No obstant això, el seu do per interpretar somnis el porta fins al faraó, qui el nomena governador de tot Egipte.

Quan arriba la fam, els germans de Josep baixen a Egipte a la recerca d'aliment, i no el reconeixen. Josep els posa a prova i, finalment, es dona a conèixer: «Jo soc Josep, el vostre germà, que vosaltres vau vendre a uns que anaven a Egipte. Però no us dolgui ni us sàpiga greu d'haver-ho fet: és Déu qui m'ha enviat aquí abans que vosaltres, per conservar-vos la vida.» (Gn 45, 4-5).

Josep perdona, abraça i salva. En ell, la història de violència i ressentiment es transforma en reconciliació. On abans hi va haver odi, ara hi ha gràcia. En Josep, el mal heretat s'atura, i el perdó inaugura un nou començament.

Josep, figura de Crist

La història de Josep anticipa la història de Jesús. La seva vida és una autèntica profecia en acte.

Josep és el fill estimat de Jacob; Jesús és el Fill estimat del Pare. Josep és venut per monedes de plata; Jesús també és traït per diners. Josep és acusat injustament i empresonat; Jesús és condemnat sent innocent. Josep dona pa al seu poble; Jesús es dona a si mateix com a Pa de Vida.

En Josep es compleix la figura del Servent sofrent anunciada per Isaïes (Is 53): «Era menyspreat, rebutjat entre els homes, home fet al dolor i acostumat a la malaltia (...) Quan era maltractat, s'humiliava i no obria la boca.».

Així com Josep salva el seu poble de la fam, Crist salva tota la humanitat del pecat i de la mort.

Amb Josep, la cadena de gelosia, mentides i violència es trenca. El seu perdó venç la maledicció de l'herència familiar i obre l'horitzó d'una nova humanitat reconciliada. Déu, una vegada més, escriu recte en ratlles tortes. El seu amor transforma el pecat en salvació, el dolor en promesa i la ferida en benedicció.

També avui, les nostres famílies —marcades per tensions, ferides o silencis— poden trobar en Josep un mirall i una esperança.

La història no acaba en el conflicte: la misericòrdia té l'última paraula.

"Potser no sempre en som conscients, però és precisament la família la que introdueix la fraternitat al món. A partir d'aquesta primera experiència de germanor, nodrida pels afectes i per l'educació familiar, l'estil de la fraternitat s'irradia com una promesa sobre tota la societat" (Amoris Laetitia, 194).

Josep, figura de Crist crucificat i ressuscitat, atura el mal de la història i obre pas a l'amor que redimeix. En ell es compleix la promesa final: «Jo faig que tot sigui nou» (Ap 21, 5). I així, enmig de les nostres famílies, Déu continua escrivint la seva història de salvació.

Paraules del pare Caffarel

“Un cor de pare”

Els pares, acabem de veure-ho, aprenen dels seus fills les actituds que el Pare dels Cels vol trobar en ells. No és l'únic benefici: gràcies a ell adquireixen un cor de pare i un cor de mare. Si escolten el seu cor percebran els batecs d'un altre cor: el de Déu. Un pare ens narra la seva experiència. «Aquell dia, havia preguntat a la meua filla de nou anys: "A veure, has fet els deures?" La Monique, vacil·lant contesta: "Sí".

A les onze de la nit entro a l'habitació de les nenes per veure si dormen bé. Sobre la cadira al costat del llit de la Monique, trobo un missatge en una pissarra on llegeixo: "Papà, em disculpo d'haver mentit en dir que havia repassat les meves lliçons perquè no és veritat. Demano perdó i intentaré no tornar a fer-ho. Estic molt avergonyida, hauria volgut dir no. Pots despertar-me si vols per parlar-me, vull que ho facis. Bona nit PAPA... Monique."

«El llegeixo, esborro el que ella ha escrit i responc: "La meva estimada i petita Monique, t'estimo molt, molt, perquè m'has escrit per demanar-me perdó. Et perdono amb molta alegria i felicitat, perquè he vist que em demanes perdó perquè m'estimes. Per suposat, no està bé dir una mentida; però com que ho confesses i en demanes perdó, està esborrat com si no haguessis mentit. Totes les vegades que lamentis haver-me fet patir i em demanis perdó, et perdonaré, encara que sigui molt sovint.

Així és com ho fa el Bon Déu, perquè ens estima. Vaig voler despertar-te ahir a la nit, tal com em demanaves, però no vaig aconseguir-ho perquè dormies tan profundament. Et vaig escriure ràpidament aquesta carta perquè la trobessis en despertar-te i sabessis de seguida que t'he perdonat. T'estimo moltíssim, la meva gran filla estimada. Continua fent molts esforços: el papa, la mama i Jesús estan contents. Una abraçada amb totes les meves forces. Papa."

Aquest pare em deia que els sentiments d'aquella nit li havien servit per entendre de forma extraordinària la paternitat de Déu. I quin admirable símbol és la pissarra! Què en queda, eternament, d'un pecat que Déu ens ha perdonat? Res, al seu lloc, una manifestació més de la meravellosa misericòrdia del Pare. «Feliç culpa!» canta la litúrgia Pasqual.

El mateix Crist, si puc dir-ho així, havia posat els pares sobre la pista: «Si vosaltres, sent dolents com sou, sabeu donar coses bones als vostres fills, quant més el Pare del cel donarà l'Esperit Sant als qui els ho demanin!» (Lc 11, 13)."

Anneau d'Or, maig-agost 1963, *El matrimoni, aquell gran sacrament*

Preguntes per a preparar la sentada

Quan vius en el si de la teva família patiments, contradiccions, circumstàncies adverses, etc. En què notes que desconfies i dubtes que Déu estigui fent una veritable història de salvació? Pots donar algun exemple en què hakis viscut aquesta desconfiança?

Reconeixes i descobreixes en el teu matrimoni, en els teus fills, o en els teus germans, la transmissió de certes dinàmiques, com comportaments, actituds, ferides o patiments, que ja havies vist en els teus pares o havies viscut amb els teus germans? Creus que sense voler, ha pogut haver-hi transmissió en les maneres de situar-se d'una generació a una altra?

Creus que pots ser com Josep per a la teva família? Dona exemples de les situacions a què t'has enfrontat en la teva família, pots aturar alguna marea d'odi, ressentiment, rancor, divisió, enfrontament, crítica, judici, enveja, etc. en la teva família? En quin sentit? Podeu tallar la cadena de maldat i patiment que podeu viure a la teva família i a la teva llar? En quin sentit? Què creus que pots fer?

Desenvolupament de la reunió

Pistes de reflexió per a la posada en comú

La posada en comú és un moment molt especial en la vida de l'equip. És l'oportunitat de poder compartir, des d'una profunditat inusual en el dia a dia, tot allò que hem viscut durant el mes des d'una mirada de fe.

Quedar-nos en el que ens ha passat sense més ni més, és veritat que ens ajuda a conèixer-nos, però no ens ajuda a sortir del bucle de la immediatesa, i de la superficialitat que la vida ens sol instal·lar.

En quines situacions viscudes aquest mes experimentem que "la història es repeteix" i que, malgrat això, Déu s'obre camí en les dificultats?

Participació

Us proposem algunes pistes per a la participació. Com tota la resta, feu-les servir en la mesura que us ajudi. Com ens ajuden els punts concrets d'esforç a no repetir automàticament dinàmiques heretades de la nostra història familiar (silencis, comparacions, judicis, ressentiments, fugides...)?

L'escolta de la Paraula ens permet reconèixer com el Senyor escriu la seva història d'amor fins i tot en els moments de conflicte, de distància o d'incomprensió. A través de la Paraula aprenem a mirar la nostra història familiar amb els ulls de Déu, que no s'atura davant el pecat ni la fragilitat, sinó que els transforma en camí de salvació. En quins moments l'escolta de la Paraula ens ha permès rellegir una situació familiar dolorosa des de la fe i no només des de la ferida? Ha canviat alguna cosa en la nostra mirada o en la nostra manera de reaccionar?

L'oració conjugal és el lloc on, com Jacob, podem presentar les nostres lluites i deixar que Déu ens beneeixi. En l'oració el matrimoni es converteix en terra sagrada: posem davant el Senyor les nostres ferides, diferències i cansaments, i ens deixem reconciliar pel seu amor. L'oració conjugal ens ensenya a mirar l'altre com a do, no com a rival; a demanar perdó i a perdonar; a deixar que el Senyor faci "noves totes les coses". Com l'oració conjugal ens ajuda a presentar davant Déu les

històries que no entenem, les ferides que venen de lluny o els conflictes que es repeteixen, sense culpabilitzar-nos ni resignar-nos?

La sentada ens ajuda a no repetir les històries de divisió, silenci o ressentiment que de vegades arrosseguem de les nostres pròpies famílies. És un temps per parlar amb senzillesa, escoltar-nos amb el cor i discernir junts com Déu vol actuar en la nostra història. Com Josep amb els seus germans, aprenem a trencar el cercle del mal amb la força de l'amor, a reconèixer l'acció de Déu fins i tot en el que ens ha fet patir. A la sentada, som capaços de parlar de la nostra història familiar amb veritat i misericòrdia, sense acusar, sense justificar-nos i sense fugir? Quins fruits concrets estem descobrint quan ho fem?

Oració

Llegim el text bíblic proposat per aquest capítol.

Prenguem-nos uns moments de silenci. Deixem que aquesta escena de reconciliació toqui la nostra pròpia història. Com Josep, també nosaltres portem ferides que venen de lluny: malentesos, comparacions, judicis, paraules no dites... Demanem al Senyor la gràcia de mirar la nostra història familiar i matrimonial amb els seus ulls, descobrint que fins i tot en el més dolorós, Ell ha estat obrant per donar-nos vida.

Podem pregar en veu alta amb una fórmula senzilla, per exemple:

"Dono gràcies al Senyor per les vegades que ha trobat bé del mal en la nostra història..."

"Demano al Senyor la gràcia de perdonar i deixar-me perdonar, com Josep amb els seus germans..."

"Confio al Senyor aquesta ferida de la nostra família, perquè Ell la transformi en benedicció..."

(Es deixa un temps de silenci o d'oració espontània dels membres de l'equip).

Preguem tots junts

Senyor Jesús, vós que vau transformar la traïció en salvació i vau convertir les llàgrimes de Josep en abraçada i perdó, entreu també en la nostra història familiar. Doneu-nos la gràcia de reconèixer la vostra mà en tot el que hem viscut, de perdonar-nos sense condicions i d'escriure amb vós una història nova.

Feu que les nostres famílies siguin signe del vostre amor reconciliador, capaços d'aturar el mal amb el bé, i d'anunciar que, fins i tot en les línies tortes de la vida, vós continueu escrivint la vostra història de salvació. Amén.

Acabem l'oració amb el Pare Nostre

Canvi d'impressions sobre el tema - Algunes pistes

Durant aquest mes, els punts d'esforç poden ajudar-nos a fer memòria de la nostra història familiar i matrimonial a la llum de la Paraula. Podem compartir a l'equip i comentar els següents punts o els que considereu més adequats per al vostre equip.

Podem preguntar-nos:

1. Què t'ha cridat l'atenció d'aquest capítol del tema?
2. A partir del text, has sabut contemplar la teva història i la de la teva família amb misericòrdia?
3. Quina experiència d'oració conjugal o de sentada m'ha ajudat a viure aquesta esperança?
4. La figura de Josep ocupa un lloc central en aquest capítol. Quin dels seus trets (paciència, lectura creient de la història, perdó, capacitat de no tornar mal per mal...) t'ha interpel·lat més? Per què?
5. Després de treballar aquest tema, quina esperança nova descobreixes per a la teva pròpia família, fins i tot allà on veus límits, ferides o situacions que semblen no tenir solució?

ORACIONS FINALS

- Por la canonització del pare Caffarel
- Magnificat

NOTES

Quarta reunió

RETORNAR A LA COMUNIÓ

Capítol 4 - Retornar a la comunió

“Et prendré com a esposa per sempre” Os 2, 21

Objectius

1. Comprendre la relació profunda entre el monoteisme i la monogàmia com a expressió de l'amor únic i fidel de Déu reflectit en el matrimoni.
2. Reconèixer el cicle d'infidelitat i reconciliació en la història d'Israel i com aquest procés es reflecteix i aplica en la vida matrimonial i familiar.
3. Identificar i aprofundir en els pilars fonamentals de l'amor matrimonial: fidelitat, memòria i perdó, entenent la seva importància i creixent en l'aliança.
4. Enfortir la confiança en l'acció transformadora de Déu en les ferides i dificultats familiars, obrint el camí a la reconciliació i a una història de salvació viscuda en la vida quotidiana.

Lectura de la Paraula

Lectura del llibre d'Isaïes, Is 54, 1-10

*Crida d'alegria, Jerusalem,
tu que eres estèril, que no havies infantat.
Esclata en crits de goig i celebra-ho,
tu que no donaves a llum,
perquè ara té més fills l'abandonada
que la dona amb marit, diu el Senyor.
Eixampla la teva tenda,
que estenguin els teus envelats.
No ho impedeixis.
Allarga les cordes i reforça les estakes,
perquè creixeràs a dreta i esquerra;
els teus fills heretaran altres nacions
i repoblaran ciutats abandonades.
No tinguis por, perquè no quedaràs avergonyida.
No et sentis humiliada, que no seràs pas coberta d'ignomínia.
Oblidaràs la vergonya que vas passar de jove
i no recordaràs mai més el deshonor que vas sofrir quan eres viuda.
Perquè el qui t'ha creat és espòs teu,
el seu nom és «Senyor de l'univers».
El qui t'allibera és el Sant d'Israel,
anomenat «Déu de tota la terra».
El Senyor et crida com a una esposa
abandonada i afligida.*

*Diu el teu Déu:
«Qui abandonaria l'esposa de la joventut?
Et vaig abandonar sols per un moment,
i ara et torno a prendre amb un amor immens.
En un esclat d'indignació
et vaig amagar un moment la mirada,
però ara t'estimo amb un amor etern.
T'ho diu el Senyor, el qui t'allibera.
»Faré com en els dies de Noè,
quan vaig jurar que el diluvi
no inundaria més la terra.
Ara et juro que no m'irritaré ni t'amenaçaré mai més.
Ni que les muntanyes s'apartin
i se somoguin els tossals,
el meu amor mai no s'apartarà de tu,
no se somourà la meva aliança de pau.
T'ho dic jo, el Senyor, el qui t'estima.»*

Comentari

La història de la salvació i l'amor fidel de Déu

Fins ara, hem recorregut junts l'inici de la història de la salvació a través del llibre del Gènesi. Hem vist com Déu va crear l'home i la dona i els va cridar a l'amor des del principi. Així va establir el primer matrimoni com a model i prototip per a tots els que vindrien després. També hem abordat el tema del pecat i les seves conseqüències, observant com aquesta realitat humana afecta la vida i les relacions, sense que per això es trenqui la promesa amorosa de Déu.

A més, hem acompanyat els grans personatges de la història de la salvació: Abraham, Isaac, Jacob i Josep, els quals, malgrat les seves fragilitats i errors, són testimonis de la fidelitat de Déu, que compleix les seves promeses. En les seves vides veiem com Déu no es rendeix davant la nostra pobresa humana, sinó que amb paciència i tendresa continua formant una família, la gran família de la salvació.

Aquesta és la manera d'actuar de Déu: per donar-se a conèixer i salvar la humanitat, Ell vol formar una família que creix i s'enforteix al llarg de la història.

Llibres profètics

Després d'haver recorregut el Gènesi i els fonaments de la nostra fe, ara ens endinsem en els llibres profètics, que ens obren la porta a l'experiència profunda de l'amor de Déu amb el seu poble, expressat a través de la imatge del matrimoni.

A la història del poble d'Israel trobem una dinàmica que reflecteix la seva experiència i també la nostra. Israel passa per cicles en què enfronta dificultats

profundes² : se sent perdut i sense identitat, com un "no-poble". En aquests moments, Déu escolta el seu clamor i respon amb misericòrdia. El poble s'obre a Déu i experimenta pau i confiança, però amb el temps oblida que aquest benestar ve d'Ell i comença a allunyar-se, buscant falsos déus i seguretats.

Aquest allunyament porta Israel a la infidelitat, cosa que provoca patiment i pèrdua. Enmig d'aquesta espiral, els profetes sorgeixen com veus valentes, cridades per Déu per denunciar la infidelitat, advertir sobre les seves conseqüències i, sobretot, per cridar a la conversió i a tornar a l'Aliança amb Déu. Fan servir un llenguatge simbòlic i, sovint, dur, perquè el seu missatge incomoda els qui tenen el poder.

El missatge central dels profetes és sempre el mateix: sigueu fidels a l'Aliança que Déu va fer amb Israel en alliberar-lo d'Egipte! Aquesta Aliança, expressada en la Llei, és la base per a una vida lliure i plena.

La relació entre monoteisme i monogàmia

Una de les aportacions més profundes de l'Antic Testament a la nostra comprensió de Déu i la família és l'íntima connexió que estableix entre monoteisme i monogàmia. Déu és un, únic, i aquesta unitat divina es reflecteix en l'amor únic i definitiu que ha de viure el matrimoni. No es tracta simplement d'un acord social o una regla cultural, sinó d'un do revelat per Déu, on l'amor exclusiu entre dues persones no es tanca en si mateix, sinó que s'obre a la comunitat i a la vida.

Aquesta idea va ser revolucionària en el context de l'antic Orient Mitjà, on predominaven el politeisme i la poligàmia. Israel, en canvi, proclama l'existència d'un sol Déu veritable i, alhora, practica la monogàmia, fent-ne un signe visible de l'amor exclusiu de l'únic Déu. El llibre del Gènesi recull aquesta novetat en el relat de la creació de l'home i la dona: "Per això l'home deixa el pare i la mare per unir-se a la seva dona, i des d'aquest moment formen una sola carn." (Gn 2,24). Aquesta unitat expressa no només la parella, sinó la imatge mateixa de la relació única entre Déu i el seu poble.

Israel no va arribar a aquesta comprensió a partir d'una simple anàlisi familiar, sinó perquè l'experiència profètica de Déu com a únic i fidel es va expressar en el model del matrimoni i de l'amor humà. En altres paraules, el monoteisme i la monogàmia van anar configurant-se simultàniament en la història d'Israel, influint-se mútuament.

Aquesta dinàmica ens ensenya una cosa fonamental: l'ésser humà troba la seva identitat, la seva vocació i el seu sentit en la mesura que es comprèn a la llum de Déu. Com afirma el Concili Vaticà II: "Crist manifesta l'home al mateix home" (GS 22).

² Entre d'altres: l'alliberament de l'esclavitud d'Egipte (Ex 14,10-31), l'oblit i la idolatria al desert (Ex 32, 1-35), els cicles dels jutges (Jt 2,11-19), el regne dividit i la idolatria a Israel i Judà (1 Re 12-14), i especialment, l'exili a Babilònia (Jr 29,10-14).

Només a la llum de Crist entenem el nostre veritable valor, el sentit de les nostres relacions, el significat de la família i l'anhel profund d'amor fidel i únic.

Estem fets per a la unitat!

Estem fets per a un amor únic, indissoluble, fidel i exclusiu. Aquest és l'anhel profund que batega al nostre cor cada dia. No hem patit alguna vegada l'experiència dolorosa d'una ruptura, la ferida de l'adulteri interior o el punyiment d'un cor dividit?

Aquest desig no és un caprici humà ni una imposició de l'Església. És l'expressió d'una cosa fonamental: estem fets a imatge i semblança de Déu.

Per això, anhelem viure en comunió plena en el matrimoni, perquè el nostre cor està configurat per a un amor que sigui fidel, únic, que no menteixi ni defraudi, un amor que no prometi per després abandonar. Si Déu és Un i en Ell habita la plenitud de l'amor, és lògic i necessari que el nostre cor busqui incansablement aquest amor únic i indissoluble. La monogàmia, entesa com un amor fidel i viscut des de la unitat i la comunió, ens revela qui és Déu i, per tant, qui som nosaltres.

La Bíblia ens parla repetidament d'aquest desig que Déu té per l'home i del desig de l'home per Déu. La imatge que travessa tota la història de la salvació és, precisament, la monogàmia vista com el matrimoni definitiu: Déu es casa amb el seu poble en una aliança personal i definitiva. Des del principi, l'Escriptura comença amb un matrimoni —el d'Adam i Eva, imatge de la humanitat— i després narra l'aliança de Déu amb Israel com un casament sagrat. Israel és l'esposa escollida de Déu, cridada a viure la fidelitat matrimonial en una relació d'amor mutu i enriquiment constant.

Tanmateix, la història d'Israel també és la història d'una esposa infidel que s'aparta del seu espòs i s'endinsa en la idolatria, lliurant-se a altres "déus" falsos. Aquesta infidelitat genera ruptura, patiment i pèrdua d'identitat. Per això, la història recapitulada en Crist, plenitud de la revelació del Pare, el presenta com l'Espòs de l'Església. Això es manifesta en el primer miracle, les noces de Canà (Jn 2,1-11), en la paràbola de les verges assenyades i insensates (Mt 25, 1-13) i en les paraules de Sant Pau, que crida els esposos cristians a estimar-se com Crist va estimar l'Església, entregant-se per ella a la creu³.

³ “Marits, estimeu les vostres mullers, tal com el Crist ha estimat l'Església i s'ha entregat per ella” (Ef 5,25)

Finalment, la Bíblia conclou amb una gran festa nupcial a l'Apocalipsi: les noces de l'Anyell, l'aliança eterna i definitiva de Crist amb la seva Església. Així, el cel serà un casament, el casament definitiu entre Crist i el seu poble⁴.

Osees, símbol de fidelitat total

Déu, que és Amor, ens fa partícips del seu propi amor. El matrimoni no es pot sostenir únicament en el nostre amor humà, perquè va molt més enllà: es tracta de l'Amor de Déu mateix, revelat i viscut en la unió sacramental. Això és el que significa casar-se a l'Església, no només casar-se per l'Església.

Osees, profeta de l'Antic Testament, viu i predica la fidelitat en un moment de gran crisi per a Israel, al voltant del 800 aC. El seu nom, que significa "salvació", connecta amb figures com Josep⁵ i Josuè⁶, els qui representen la salvació i la restauració a la història d'Israel.

En un món on la fidelitat sembla obsoleta i el compromís passatger, parlar de "per sempre" en el matrimoni pot semblar estrany o impossible. Avui la infidelitat no només és comuna, sinó que és facilitada per plataformes que promouen la ruptura del compromís amb discreció. La societat actual fins i tot veu la infidelitat com una solució a les crisis matrimonials, normalitzant un comportament que és un virus per a les relacions.

Davant d'això, Osees ens mostra un Déu que estima amb fidelitat irrompible. Tot i que la seva esposa Gomer és infidel, ell la perdona i la busca amb amor apassionat. Osees és cridat a viure la fidelitat de Déu enmig de la infidelitat del seu poble, ensenyant-nos que la fidelitat és un acte suprem de llibertat que només és possible amb Déu. Estimar sense esperar res a canvi és impossible sense Ell.

⁴ "Llavors vaig sentir la veu d'una gran gentada, que era com el bramul de les onades, com el retronys d'una tronada potent. I deien:

-Al·leluia! El Senyor, el Déu de l'univers, ha instaurat el seu Regne. Alegrem-nos-en i celebrem-ho, doneu-li glòria. Ha arribat l'hora de les noces de l'Anyell, i la seva esposa ja està engalanada. Li ha estat concedit de vestir-se de lli pur i resplendent, que són les bones obres del poble sant.

Després un àngel va dir:

-Escriu: "Feliços els convidats al banquet de les noces de l'Anyell!"

Em digué encara:

-Aquestes paraules són veritables paraules de Déu. (Ap 19,6-9)

⁵ "Però no us dolgui ni us sàpiga greu d'haver-ho fet: és Déu qui m'ha enviat aquí abans que vosaltres, per conservar-vos la vida. (...) Déu m'ha enviat aquí abans que vosaltres per assegurar-vos la supervivència en aquest país i salvar prodigiosament les vostres vides" (Gn 45,5-7) i "Cert que vosaltres em volíeu fer mal, però Déu n'ha volgut treure un bé. Déu es proposava de salvar la vida d'un poble nombrós, i avui ho compleix." (Gn 50,20).

⁶ "Moisés, el meu servent, ja és mort. Ha arribat l'hora que tu, amb tot aquest poble, travessis el riu Jordà i entris al país que jo dono als israelites. Tal com vaig prometre a Moisés, us dono tota la terra que els vostres peus trepitjaran". (Js 1, 2-3). Josuè esdevé l'instrument de Déu per introduir el poble a la Terra Promesa: salvació i compliment de la promesa.

Jeremies i la crida a recordar

Jeremies profetitza durant temps difícils per a Judà, en els últims anys de Judà, abans de l'exili. (Jr 1,1-3), denuncia la falsa religiositat i confiança enganyosa (Jr 7,3-11), buscant refugi en ídols, «m'han abandonat a mi, font d'aigua viva, i s'han excavat cisternes esquerdades que no retenen l'aigua» denunciant la infidelitat del poble que busca refugi en ídols i aparenta pietat sense veritable compromís. Fent servir la imatge del matrimoni, mostra com Israel ha oblidat l'amor inicial de Déu. (Jr 2,11-13)

En moments de crisi, quan tot sembla fosc i sense sentit, és fonamental fer memòria: recordar les promeses i trobades prèvies amb Déu que ens sostenen. Aquesta memòria agraïda permet superar la desesperança i seguir endavant, fins i tot quan no hi ha raons visibles per fer-ho.

«Recordo l'amor que em tenies de jove, com m'estimaves al temps de les noces. Em seguies pel desert, per terres que ningú no sembla..» (Jr 2, 2)

Déu convida Israel a recordar l'alliberament d'Egipte, l'entrega de la llei i les meravelles fetes al llarg de la història.

«Ells no es digueren: "On és el Senyor que ens va treure d'Egipte i ens va portar pel desert, per terres de clots i d'estepes, per terres de set i de mort, per terres on no passa mai ningú i que cap home no ha poblat?"»(Jr 2,6)

Aquesta crida a "tornar al principi" també és per a nosaltres: en la fe i el matrimoni, la memòria dels moments decisius enforteix el compromís i l'esperança.

«Venen dies, ho dic jo, el Senyor, que pactaré una aliança nova amb el casal d'Israel i amb el casal de Judà. No serà com l'aliança que vaig pactar amb els seus pares, quan els vaig agafar per la mà per fer-los sortir del país d'Egipte; aquella aliança, ells la van trencar, tot i que jo havia complert els meus compromisos com a senyor. Soc jo, el Senyor, qui ho diu. L'aliança que jo pactaré amb el casal d'Israel després d'aquells dies serà aquesta: Posaré la meva llei en el seu interior, l'escriuré en el seu cor. Llavors jo seré el seu Déu i ells seran el meu poble. Ho dic jo, el Senyor. Ja no caldrà que s'instrueixin l'un a l'altre dient: "Coneixeu qui és el Senyor", perquè des del més petit fins al més gran, tots em coneixeran. Perdonaré la seva culpa, no em recordaré més del seu pecat. Ho dic jo, el Senyor.» (Jr 31, 31-34)

Ezequiel, el perdó, la fidelitat restauradora

Quan la memòria humana resulta insuficient per sostenir una relació a causa d'infidelitats repetides, entra en joc el perdó.

Ezequiel ofereix una imatge poderosa del poble ferit i abandonat, però cuidat i estimat per Déu. El profeta ens mostra com Déu perdona i renova l'aliança malgrat la infidelitat del poble:

«Us prendré d'entre els altres pobles, us aplegaré de tots els països i us faré tornar a la vostra terra. Abocaré sobre vosaltres aigua pura i quedareu purificats de totes les vostres impureses, us purificaré de tots els vostres ídols. Us donaré un cor nou i posaré un esperit nou dins vostre; trauré de vosaltres el cor de pedra i us en donaré un de carn.» (Ez 36,24-26)

Aquest perdó diví, contrari a la lògica humana “d'ull per ull” (Ez 18,21-22), és gratuït i escandalós, perquè no es basa en mereixements, sinó en l'amor incondicional de Déu:

«Però si el malvat s'aparta de tots els pecats que cometia, si observa tots els meus preceptes, viu rectament i obra el bé, no morirà pas, sinó que viurà. No li tindrè en compte cap de les infidelitats que havia comès, sinó el bé que ha fet, i viurà.» (Ez 18, 21-22)

El perdó no és només un acte diví, sinó també una experiència humana. Requereix reconèixer les nostres faltes, demanar ajuda i caminar cap a la sanació. És un do que obre l'esperança i permet que l'amor i la fidelitat reneixin fins i tot enmig de les ferides més profundes.

La història de la salvació ens revela que Déu, en el seu amor infinit, ens crida a viure un amor fidel, com Ell és fidel:

«Però encara recordaré l'aliança que vaig concloure amb tu quan eres jove i faré amb tu una aliança eterna.» (Ez 16,60)

Déu ens convida a construir les nostres relacions sobre tres pilars fonamentals: la fidelitat, la memòria agraïda i la gratuïtat del perdó. Aquests pilars sostenen no només el matrimoni, sinó també la nostra relació amb Ell i amb els altres. Així descobrim que l'amor veritable no és un sentiment passatger, sinó una decisió diària sostinguda per la gràcia de Déu i alimentada per l'esperança de l'aliança eterna.

Paraules del pare Caffarel

"Però si sap perdonar amb aquest perdó, únic i veritable que consisteix a tornar a acollir l'altre amb una confiança total, viurà una experiència admirable i inesperada. La del profeta Osees, a qui Déu demana tornar a prendre la seva dona infidel. Quan Osees ho va fer amb un cor sense reticències, només va necessitar recórrer a la seva experiència personal el dia en què va haver de referir-se a la fidelitat, la tendresa, la misericòrdia del Senyor envers el seu poble adúlter. Si el profeta no hagués sabut perdonar, no hauria sabut entrar en els secrets del cor de Déu, i no tindríem alguns dels versicles de la Bíblia més commovedors: No donaré pas a l'ardor de la meva còlera... Ho solucionaré de nou (a la nació jueva) (Os 2, 14-

15). Jo la seduiré, la portaré al desert i li parlaré al cor. Allà em correspondrà com quan era jove.” (Os 2, 16-17)

Henri Caffarel, Anneau d’Or, 117-118, *El matrimoni, camí cap a Déu*, maig-agost 1964.

Preguntes per a preparar la sentada

En el cicle de la història d'Israel veiem com, davant la infidelitat i l'allunyament, Déu crida a la conversió i la reconciliació, i torna a restaurar la relació. Pots identificar en el teu matrimoni cicles similars: moments d'allunyament, crisi o ruptura, seguits d'una crida a la reconciliació i renovació? Com ha estat l'experiència d'aquest "tornar a l'amor" en la teva relació? Què t'ha sostingut en aquests moments de crisi?

Els profetes ens ensenyen que l'amor fidel se sosté en la memòria i el perdó, que junts permeten renovar l'aliança d'amor. D'aquests tres pilars (fidelitat, memòria i perdó), quin ha estat el que més ha enfortit el teu matrimoni i per què? En quins aspectes sents que podries créixer perquè aquests pilars siguin més presents en la teva vida conjugal?

Desenvolupament de la reunió

Pistes de reflexió per a la posada en comú

La posada en comú és un moment especial per compartir des de la fe com Déu actua en la nostra història matrimonial. Quedar-nos només en el que ens ha passat ens ajuda a conèixer-nos, però no ens permet sortir del cicle repetitiu de dificultats ni aprofundir en l'experiència de Déu enmig d'elles.

Per això, en el que hem viscut en el nostre matrimoni i família, en quins moments hem vist com "la història es repeteix", amb crisis o distàncies, però també com Déu obre camí, crida a la conversió, i renova l'esperança i l'amor?

Participació

Us proposem algunes pistes per a la participació, que poden ser una ajuda per deixar que Déu transformi les nostres vides i relacions. A la llum d'aquest tema, com els punts concrets d'esforç ens ajuden a custodiar la unitat i la fidelitat en la nostra vida matrimonial i familiar, especialment en els moments de desgast, rutina o distància interior?

L'escolta de la Paraula ens obre a l'experiència de l'amor fidel de Déu, que es manté encara enmig de la infidelitat i la crisi. A través dels profetes aprenem a mirar el

nostre matrimoni i família amb els ulls de Déu, que crida sempre a la conversió, a la fidelitat i a l'esperança, transformant el dolor en camí de salvació. En aquest mes de quina manera l'escolta de la Paraula ens ha ajudat a fer memòria de l'amor primer, a recordar d'on venim i qui ens ha cridat?

Ens ha permès rellegir alguna situació d'infidelitat interior (desànim, fugida, doble vida, duresa de cor...)?

La memòria agraïda ens convida a recordar els moments de gràcia i trobada amb Déu en la nostra història personal i matrimonial, enfortint el compromís i la confiança per continuar endavant. L'oració conjugal, com a espai sagrat, ens permet presentar les nostres ferides i diferències, rebre la benedicció de Déu i aprendre a perdonar, fent del nostre amor un reflex de l'amor incondicional de Déu. Com l'oració conjugal ens ajuda a tornar a Déu junts quan ens sentim ferits, cansats o temptats de rendir-nos? La vivim com un lloc de reconciliació i de recomençament? La sentada és un temps per trencar els cicles d'infidelitat, oblit i ressentiment que de vegades arrosseguem. Com Osees o Jeremies, aprenem a viure la fidelitat, la memòria i el perdó que ens renoven. És un espai per escoltar, compartir des del cor i discernir junts com Déu vol actuar en la nostra història d'amor i aliança. Som capaços de parlar amb veritat d'allò que amenaça la nostra comunió (oblits, retrets, silencis, falta de perdó...), sense por i sense acusacions?

Quins passos concrets veiem que el Senyor ens convida a donar per "retornar a la comunió"?

Oració

Prenguem un moment de silenci per deixar-nos tocar per la promesa de Déu que ens porta Isaïes

*«Crida d'alegria, Jerusalem,
tu que eres estèril, que no havies infantat.
Esclata en crits de goig i celebra-ho,
tu que no donaves a llum,
perquè ara té més fills l'abandonada
que la dona amb marit, diu el Senyor.» Is 54, 1*

Com aquesta dona que semblava sense esperança, nosaltres també podem sentir en la nostra història familiar i matrimonial moments d'abandonament, ferides, dolor i vergonya. Però el Senyor ens assegura que no hem de témer ni sentir-nos humiliats, perquè Ell ens ha fet i ens ha alliberat, amb amor etern ens uneix i ens restaura.

Demanem al Senyor la gràcia de mirar la nostra història amb els seus ulls, reconeixent que, encara que per un temps semblí que ens ha donat l'esquena, el seu amor mai falla ni es cansa. Ell vol eixamplar l'espai de la nostra tenda, allargar les nostres cordes i enfortir les nostres estakes, perquè la nostra família creixi en pau, amor i esperança.

Oració guiada

Podem pregar en veu alta amb una fórmula senzilla, per exemple:

"Dono gràcies al Senyor, el nostre Déu de tota la terra, perquè enmig de les nostres dificultats Ell estén el seu amor i esperança..."

"Demano la gràcia d'acceptar el seu amor etern i d'obrir-nos a la seva reconciliació, com la dona que reneix i s'alegra en la promesa del Senyor..."

"Confio que Ell transformarà les nostres ferides en benedicció i que la seva aliança de pau romandrà per sempre..."

Oració

Senyor Jesús, Vós que sou el Déu de tota la terra, que amb amor etern ens estimes i ens uneixes, entra també en la nostra història familiar.

Dona'ns la gràcia de no tenir por, d'eixamplar l'espai de la nostra llar, i de confiar que Vós sou el qui ens allibera, qui transforma la traïció en reconciliació, la vergonya en alegria, i la solitud en comunió.

Feu que les nostres famílies siguin signe viu del vostre amor fidel i pacificador, capaços de sanar ferides, aturar el mal amb el bé, i anunciar que en Vós sempre hi ha un començament nou. Amén.

Acabem l'oració amb el Pare Nostre.

Canvi d'impressions sobre el tema - Algunes pistes

1. Has reconegut en la teva vida familiar o matrimonial algun moment en què, com en el cicle deuteronomista, hi ha hagut un distanciament de Déu però després una nova crida a la fidelitat? Com vas viure aquest procés?
2. Què et diu la relació entre monoteisme i monogàmia sobre el significat profund de l'amor únic i fidel en el matrimoni? Com ho vius o vols viure-ho a la teva família?
3. Dels tres pilars (fidelitat, memòria i perdó), quin t'ha ajudat més a enfrontar les dificultats en la teva relació o família? Com? En quin sentit que has de continuar creixent? En quina mesura? Quin dels tres pilars sentis que és més urgent cuidar en el teu matrimoni i en la teva família ara mateix? Per què?
4. Després de reflexionar sobre l'acció de Déu en la història i en la nostra història familiar, quina esperança o confiança t'agradaria fer teva per enfortir el teu matrimoni o família?

5. El text presenta la història d'Israel com una successió de ruptures i retorns. En quins moments de la teva vida matrimonial o familiar reconeixes aquesta mateixa dinàmica? Què t'ajuda a no perdre l'esperança i a tornar a començar?

ORACIONS FINALS

- Per la canonització del pare Caffarel
- Magnificat

NOTES

Cinquena reunió

COMUNIÓ TOTAL EN L'AMOR

Capítol 5 - Comunió total en l'amor⁷

“Aixeca't, amiga meva, bonica meva, i vine!” (Ct 2, 10)

Objectius

1. Redescobrir el valor sagrat de l'amor humà
2. Valorar la sexualitat com a do i camí de comunió
3. Aprendre a integrar l'amor, el plaer i la fecunditat
4. Renovar la mirada de fe sobre el cos i la relació

Lectura de la Paraula

Lectura del llibre del Càntic dels Càntics 2,10-13.

*“Aixeca't, amiga meva,
bonica meva, i vine!
Mira, l'hivern ja ha passat,
la pluja s'ha esvaït, ja se n'ha anat.
Les flors despunten a la terra,
ja arriba el temps d'esbrotar,
se sent la tórtora pels nostres camps.
Despunta el fruit verd de la figuera,
les vinyes florides escampen perfum.
Aixeca't, amiga meva,
bonica meva, i vine!”*

Comentari

Introducció

Fins ara hem recorregut els grans moments de la història de la salvació: des del Gènesi fins als Profetes, descobrint com Déu forma una família, roman fidel a pesar de les nostres infidelitats i crida sempre a renovar l'aliança.

Avui ens acostem a un llibre diferent: el Càntic dels Càntics. Pertany als Llibres Sapiencials o Poètics —Job, Salms, Proverbis, Eclesiastès, Càntic dels Càntics, Saviesa i Eclesiàstic—, on Israel recull la saviesa apresada en la seva relació amb Déu.

⁷ **Es recomana la lectura completa del Càntic de los Càntics abans de la reunió.** No es tracta d'un estudi exegètic detallat, sinó d'una lectura orant i personal, deixant que el text ressoni en la pròpia experiència d'amor, aliança i desig.

Quan ja no hi ha profetes que parlin, el poble aprèn a recordar i guardar la paraula rebuda, fent memòria per no oblidar l'aliança.

El Càntic dels Càntics és "*el càntic per excel·lència*", el poema més bell de la Bíblia. Tot i que s'atribueix a Salomó, el seu llenguatge i estil apunten a una època posterior. Des de sempre ha estat considerat un text inspirat i, en la tradició cristiana, s'ha llegit com una al·legoria de l'amor entre Déu i el seu poble, i més tard entre Crist i la seva Església.

A primera vista sembla un poema d'amor humà: dos enamorats que es busquen, es perden i es troben, expressant el seu desig amb imatges de la natura —flors, perfums, jardins, mel—. Però sota aquest llenguatge apassionat s'amaga un misteri diví: l'amor de Déu que busca l'home, el crida pel seu nom i s'uneix a ell per sempre. El Càntic dels Càntics celebra així la bellesa de l'amor conjugal com a signe de l'Amor de Déu: un amor fidel, fort i apassionat, cridat a reflectir l'aliança eterna entre Crist i la seva Església.

Sentit del Càntic dels Càntics

És curiós que un llibre tan breu i bell com el Càntic dels Càntics sigui, alhora, un dels més desconeguts i menys compresos de la Bíblia. Sovint s'ha intentat "espiritualitzar" el seu contingut, com si l'amor humà —amb la seva tendresa, desig i entrega— no fos digne de ser considerat sagrat. Tanmateix, la Paraula de Déu no tem parlar de l'amor humà, perquè en aquest amor humà s'hi manifesta el misteri de Déu.

El Càntic no és una profecia a l'estil d'Osees o Ezequiel, on l'Amor de Déu s'expressa en la relació entre Ell i Israel. Tampoc és, en el seu sentit literal, una al·legoria dels desposoris de Salomó amb la Saviesa. El seu llenguatge és més directe i humà: parla de l'amor de dues persones que es busquen, es desitgen i s'entreguen amb fidelitat i passió.

En aquest cant se celebra l'amor fidel i total, aquell que Israel no sempre va saber viure en la seva relació amb Déu. L'amor humà, quan és viscut en veritat i fidelitat, es converteix en signe visible i eloqüent de l'Amor de Déu.

Ja fra Luis de León afirmava el 1561 que el Càntic "no vol dir més del que sona": parla de l'amor humà en tota la seva profunditat. Si la Bíblia vol reflectir tota l'experiència humana, no pot silenciar el llenguatge de l'enamorament ni del desig. En el petó, en la recerca i en la unió dels amants es revela alguna cosa de l'anhel diví de comunió:

*"Que em besis amb besos de la seva boca!
Les teves carícies són més dolces que el vi.
Són embriagants els teus perfums,
aroma que s'escampa és el teu nom;
per això les donzelles s'enamoren de tu." (Ct 1, 2-3).*

Així, *el Càntic dels Càntics* ens ensenya que l'amor humà no és un obstacle per a Déu, sinó un dels camins privilegiats per comprendre el seu Amor. En l'experiència conjugal —com en l'espiritual—, l'amor veritable uneix cos, ànima i esperit, fent visible la tendresa de Déu en la història concreta de cada parella.

Originalitat del Càntic dels Càntics

Entre moltes riqueses que ofereix aquest llibre, el Càntic dels Càntics mostra alguns trets d'una originalitat sorprenent i profundament inspiradora per comprendre l'amor humà i la vocació conjugal a la llum de la fe.

A través d'un llenguatge poètic i simbòlic, el text revela aspectes essencials de l'amor entre l'home i la dona que il·luminen també la vida dels matrimonis cristians i l'espiritualitat conjugal, carisma dels Equips de la Mare de Déu.

El valor absolut de la dona

En un món antic on la veu femenina gairebé no s'escolta, el Càntic irromp com una revolució silenciosa. La protagonista és una dona lliure, que expressa sense por els seus sentiments, el seu desig i la seva alegria d'estimar. No és la musa passiva d'altres poemes: és la veu principal del relat.

"Soc bruna però bonica, filles de Jerusalem... No us fixeu en la meva morenor: és el sol que m'ha embrunit." (Ct 1,5-6).

Ella no s'avergonyeix del seu cos ni de la seva història. No necessita que els seus germans decideixin per ella; sap qui és i a qui estima. La seva paraula i el seu desig esdevenen símbol de la dignitat i la llibertat de tota dona, creada a imatge de Déu.

El Càntic proclama, de manera poètica i profètica, la igualtat radical entre l'home i la dona: tots dos són protagonistes de l'amor, tots dos es busquen i s'entreguen. En la veu de la Sulamita ressona l'eco del Gènesi: "Déu veié que tot el que havia fet era molt bo" (Gn 1,31).

Bellesa i puresa de la sexualitat

En molts contextos cristians s'ha confós el pudor amb la vergonya. Però el pudor, ben entès, protegeix la bellesa de l'amor; no l'oculta, sinó que el preserva de la banalitat.

El Càntic celebra el cos humà amb una puresa lluminosa i poètica, sense caure en el puritanisme ni en la vulgaritat. És un cant al goig compartit entre els esposos que s'estimen.

*"Que n'ets, de bella i fascinant,
amor meu deliciós!
Ets esvelta com una palmera,
els teus pits en són els raïms." (Ct 7,7-8).*

El cos no és objecte de comerç ni instrument de manipulació, sinó lloc de comunió i de tendresa, espai on ell es fa visible i veritable. Al Càntic, la sexualitat humana apareix com una benedicció, una forma de dir amb el cos: "et pertanyo i t'acullo com a do".

La unió personal: equilibri entre puritanisme i llibertinatge

El Càntic canta l'amor humà en tota la seva plenitud. El seu llenguatge és natural, lliure i profundament humà. En un poble que havia conegut l'exili i el dolor, aquest llibre s'atreveix a dir que l'amor pot refer la vida i redimir el món.

Els amants descobreixen la bondat de la creació en contemplar la bellesa de l'altre. La primavera, els jardins i els fruits es converteixen en metàfores de la unió. L'amor, viscut amb autenticitat, allibera de la rigidesa del puritanisme i també del buit del llibertinatge.

El Càntic ens ensenya que l'amor humà, quan és veritable, humanitza i divinitza. No aparta de Déu: ens acosta a Ell perquè Déu és Amor (1Jn 4,8).

La sexualitat: do i comunió

El Càntic introdueix una novetat essencial: la sexualitat no es redueix ni a la procreació ni al "remei" de la concupiscència. És, sobretot, expressió de l'amor interpersonal i del bé dels cònjuges: "Jo soc tota del meu estimat, i cap a mi ve la seva passió." (Ct 7,11). "Té l'esquerra sota el meu cap i amb la dreta m'abraça" (Ct 8,3).

Aquí la sexualitat és do i comunicació, llenguatge de l'ànima i forma profundament humana d'expressar l'entrega total de l'amor. És una realitat purificada per Déu. L'amor humà és així una flama divina, un foc que ve de Déu mateix: "l'amor és fort com la mort, la passió, inexorable com l'abisme: les seves flames són flames abrandades, una flama divina." (Ct 8,6). "Els mars profunds no podran apagar l'amor, ni ofegar-lo les fonts dels oceans". (Ct 8,7). Estimar així —amb fidelitat, tendresa i totalitat— és deixar que una espurna de l'amor etern de Déu cremi en nosaltres.

El Càntic dels Càntics és, en el fons, un acte de fe en la bondat de la creació i en el Déu que és Amor. Ens convida a mirar l'altre amb els ulls amb què Déu ens mira: amb respecte, admiració i tendresa.

L'amor humà, viscut en veritat, es converteix en un signe visible de l'amor diví, una torxa encesa que revela el rostre de Déu en el rostre de l'estimat.

La sexualitat, llenguatge de l'amor conjugal

La sexualitat forma part del projecte creador de Déu: no és un afegit, sinó una dimensió essencial de la persona. S'hi expressa la unitat profunda entre cos i esperit, entre l'amor humà i l'amor diví. En el matrimoni, la sexualitat és cridada a ser signe i sacrament de comunió, un espai on els esposos es lliuren totalment l'un a l'altre i on l'amor es fa fecund, joiós i fidel.

L'aspecte unitiu

La relació sexual és el llenguatge més complet de l'amor conjugal. A través d'ella, els esposos expressen el do total i recíproc de si mateixos: cos, ànima i esperit. En el gest físic es fa visible l'entrega interior; els cossos diuen amb veritat el que els cors ja s'han promès: "et pertanyo, et rebo, confio en tu".

Aquesta unió no és només biològica o física, sinó profundament espiritual. Cada trobada d'amor autèntic renova el pacte de l'aliança matrimonial, uneix el que el Senyor ha unit i fa present el misteri de Crist i l'Església (cf. Ef 5,31-32).

L'aspecte fecundatiu

L'amor conjugal, quan és veritable, no es tanca en si mateix. La seva maduresa es manifesta en l'obertura a la vida: el desig de compartir l'amor rebut engendrant nova vida, física o espiritual.

El fill, quan arriba, no és la fi de l'amor, sinó el seu fruit. L'amor no diu "vull un fill", sinó "vull un fill amb tu". I si aquest fruit no arriba, la fecunditat es pot expressar de moltes maneres: en l'acollida, el servei, l'acompanyament o la missió compartida.

Així, la parella aprèn que el seu amor no es mesura per la descendència, sinó per la capacitat d'estimar i fer viure. L'amor fecund s'obre als altres, es desborda, crea comunitat, engendra esperança.

L'aspecte lúdic

Déu, que és Amor, ha volgut que la unió dels esposos sigui també font d'alegria i tendresa.

El plaer que acompanya l'entrega mútua no és un fi en si mateix, sinó una expressió natural de l'amor quan es dona amb respecte, generositat i cura de l'altre.

Integrar el desig en la donació ajuda que el goig corporal sigui també un goig de l'ànima, un reflex de l'amor de Déu que "tot ho omple de bellesa".

Per això, la sexualitat assoleix la seva plenitud en el matrimoni, on l'amor s'ha segellat en fidelitat i entrega total.

Abans i en el matrimoni, la castedat no és negació de l'amor, sinó camí de creixement i llibertat, escola per aprendre a estimar sense posseir, preparant el cor per a una entrega veritable i duradora.

Paraules del pare Caffarel

"L'amor és una realitat molt gran, molt santa, que s'arrela en l'aspecte més carnal de l'ésser, però que ha de florir en l'aspecte més espiritual. Aquest amor humà d'un home i una dona, l'un per l'altre, tot i que se situa en zones exteriors, és una introducció a un amor totalment interior. Estem fets de tal manera que el que és sensible inicia el que és espiritual. La sexualitat, de la qual fàcilment es parla malament, és una incitació a sortir de l'egoisme, una orientació l'un cap a l'altre de dos éssers que corrien el risc de romandre cadascú a la seva torre d'ivori. Aquesta atracció carnal —ben viscuda, s'entén— fa que els éssers es trobin i, a poc a poc, accedeixin a un amor d'un nivell cada vegada més elevat, fins a aquest amor completament banyat de l'amor de Déu que s'anomena caritat conjugal."

Anneau d'Or, novembre-desembre 1958, *Cap a una espiritualitat del cristià casat*

Preguntes per a la sentada

Al Càntic dels Càntics, l'estimada i l'estimat es busquen, s'admoren, es perden i es tornen a trobar. El seu amor no és perfecte, però és veritable i apassionat. En la vida de parella, com cultiveu la cerca mútua? Quins gestos, paraules o temps us ajuden a retrobar-vos quan la rutina o el cansament apaguen la tendresa i el desig? Hi ha alguna cosa que sentiu que el Senyor us convida a "tornar a despertar" en el vostre amor?

El Càntic celebra la bellesa del cos i de l'amor humà com una cosa volguda per Déu. La vostra unió també és un reflex d'aquesta "crida divina" que no s'apaga (Ct 8,6). Com viviu la dimensió corporal i afectiva del vostre amor a la llum de la fe? En quins moments heu sentit que la vostra intimitat us unia més profundament i us feia experimentar alguna cosa de l'amor de Déu? Com ho viviu actualment?

La sexualitat, viscuda en l'aliança matrimonial, és llenguatge de comunió, obertura i donació. No es redueix al plaer ni a la procreació, sinó que expressa tot l'amor de la parella. En el vostre camí, com descobriu l'equilibri entre el desig d'estimar i el desig de ser estimats? Quins passos concrets podríeu donar perquè la vostra relació sexual sigui més plenament expressió de l'amor fidel, tendre i fecund de Déu? Som capaços de parlar amb veritat i respecte de la nostra vida afectiva i sexual, dels nostres desitjos, dificultats o cansaments, sense por ni retrets? Quins fruits veiem quan ho fem des de la fe? Què hem descobert o redescobert sobre la nostra forma d'expressar el nostre amor en la relació sexual?

Desenvolupament de la reunió

Pistes de reflexió per a la posada en comú

La posada en comú és un moment de gràcia per compartir com el Senyor es fa present en l'amor humà, en la tendresa i en la comunió de les nostres parelles. El Càntic dels Càntics ens recorda que l'amor veritable, humà i sensible, pot ser el lloc on Déu es revela i ens parla. Podem centrar-nos en els moments d'aquest mes en què hem sentit la presència de Déu en el nostre amor humà.

Participació

Us proposem algunes pistes per a la participació, que poden ser una ajuda per deixar que Déu transformi les nostres vides i relacions.

El Càntic dels Càntics ens convida a redescobrir l'amor humà com un espai on Déu es revela. A través de la Paraula, l'oració, el diàleg i els petits compromisos de vida, aprenem a cuidar la "flama de l'amor" que el Senyor ha encès en el nostre matrimoni.

L'Escolta de la Paraula de Déu. El Càntic és una Paraula d'amor que Déu ens dirigeix, amb què mostra la seva tendresa a través del llenguatge humà del desig, la bellesa i la comunió. Escoltar aquesta Paraula ens ajuda a mirar el nostre espòs o esposa amb una mirada nova, agraïda i creient, descobrint en l'altre un do i un misteri. De quina manera l'escolta de la Paraula ens ha ajudat a purificar la nostra mirada sobre l'amor, el cos i la sexualitat?

Per l'oració conjugal, l'amor humà, amb la seva tendresa i el seu desig, pot convertir-se en oració quan l'oferim a Déu. En l'oració conjugal presentem la nostra vida afectiva, les nostres alegries i fragilitats, deixant que l'Esperit renovi la nostra unió. Us animem que aquest mes conclogueu la vostra oració conjugal resant junts "Posa'm com un segell sobre el teu cor" (Ct 8,6), demanant al Senyor que enforteixi el vostre vincle i us ensenyi a estimar amb fidelitat.

La Regla de Vida, entesa com aquest petit pas concret que ens ajuda, pot convertir-se en un gest de tendresa més conscient, una paraula amable en lloc d'un retret, un temps reservat a soles per compartir, o el compromís de pregar junts més fidelment. No es tracta de fer més coses, sinó de viure amb més amor.

Oració

Prenguem un moment de silenci per deixar-nos envoltar per la tendresa del Senyor, que al Càntic dels Càntics ens diu:

"Aixeca't, amiga meva, bonica meva, i vine! Mira, l'hivern ja ha passat, la pluja s'ha esvaït, ja se n'ha anat. Les flors despunten a la terra," (Ct 2,10-12).

Com en el despertar de la primavera, també el nostre amor està cridat a renovar-se cada dia. Hi ha hiverns en la vida de parella —temps de cansament, rutina o distància—, però Déu ens convida a aixecar-nos i tornar a sortir a la trobada de l'altre amb la mateixa passió del començament, amb una tendresa madura que sap perdonar, esperar i alegrar-se.

Demanem al Senyor la gràcia de redescobrir en el nostre matrimoni la bellesa i l'alegria d'estimar-nos com Ell ens estima: amb un amor lliure, fidel, fecund i ple d'esperança. Que els nostres cossos, les nostres paraules i gestos siguin reflex del seu amor creador, font de comunió i alabança.

Podem pregar en veu alta amb una fórmula senzilla, per exemple:

- "Us dono gràcies, Senyor, per l'amor que ens uneix i per la vostra presència, que el fa fecund i fidel."
- "Us demano, Senyor, que renoveu en nosaltres l'alegria de mirar-nos amb amor, com al principi, i de descobrir-vos en la quotidianitat."
- "Us ofereixo, Senyor, la nostra vida conjugal: feu del nostre amor un signe visible de la vostra tendresa al món."

Preguem tots

Senyor Jesús, Espòs i Amic, Vós que reveleu en l'amor humà un reflex del vostre propi amor, feu del nostre matrimoni un jardí on floreixin la tendresa, la fidelitat i l'alegria.

Ensenyeu-nos a estimar-nos amb un amor pacient i generós, a cuidar els petits gestos que alimenten la unió, i a reconèixer en l'altre el vostre rostre amable i proper.

Que el vostre Esperit renovi en nosaltres la passió i la tendresa, perquè siguem testimonis que l'amor veritable no s'apaga ni s'esgota, perquè "l'amor és fort com la mort" (Ct 8,6). Amén.

Acabem l'oració amb el Pare Nostre.

Canvi d'impressions sobre el tema - Algunes pistes

El Càntic dels Càntics ens ha convidat aquest mes a redescobrir la bellesa de l'amor humà en totes les seves dimensions: espiritual, afectiva i corporal. En la mirada de Déu, la sexualitat no és un tabú ni una cosa profana, sinó un llenguatge sagrat que expressa el do total de dues persones que s'estimen. Aquest temps de reflexió i oració pot haver-nos ajudat a reconèixer aspectes de la nostra vida conjugal que necessiten renovar-se, reconciliar-se o ser celebrats amb gratitud.

Us proposem algunes preguntes per compartir des de l'experiència viscuda durant el mes:

El Càntic ens mostra un amor que busca i es deixa trobar. Com ens ha ajudat a millorar la proximitat, la tendresa i la comunicació profunda en parella?

La sexualitat és un llenguatge de l'amor. Què hem descobert o redescobert sobre la manera d'expressar el nostre amor sexualment? Quin aspecte d'aquest capítol t'ha ajudat a reconciliar fe i corporalitat, amor humà i amor de Déu?

L'amor conjugal està cridat a ser fecund. Més enllà de la fecunditat biològica, el tema ens ha ajudat a reconèixer la fecunditat del nostre amor? En quina mesura? De quina manera podem obrir-nos més a una fecunditat espiritual que transformi el nostre entorn? Has descobert alguna crida concreta per cuidar millor la comunió total en el teu matrimoni? Se centra en el respecte, la tendresa, l'escolta, el desig o l'obertura a la vida?

ORACIONS FINALS

- Por la canonització del pare Caffarel
- Magnificat

NOTES

Sisena reunió

LA FAMÍLIA, COR DEL REGNE

Capítol 6 - La família, cor del Regne

"El qui fa la voluntat del meu Pare del cel, aquest és el meu germà, la meva germana, la meva mare." (Mt 12,50)

Objectius

1. Redescobrir als Evangelis el rostre familiar de Déu.
2. Comprendre com Jesús reassigna la família, i reconèixer en Maria i Josep models de vocació familiar.
3. Aprendre a viure la família com a Església domèstica.

Lectura de la Paraula

Lectura de l'Evangelí segons sant Lluc 2,39-52

Quan hagueren complert tot el que manava la Llei del Senyor, se'n tornaren a Galilea, al seu poble de Natzaret. L'infant creixia i s'enfortia, ple de saviesa; i Déu li havia donat el seu favor.

Els pares de Jesús anaven cada any a Jerusalem amb motiu de la festa de Pasqua. Quan ell tenia dotze anys, hi van pujar a celebrar la festa, tal com era costum. Acabats els dies de la celebració, quan se'n tornaven, el noi es quedà a Jerusalem sense que els seus pares se'n adonessin. Pensant-se que era a la caravana, van fer una jornada de camí abans de començar a buscar-lo entre els parents i coneguts; i com que no el trobaven, van tornar a Jerusalem a buscar-lo. Al cap de tres dies el van trobar al temple, assegut entre els mestres de la Llei, escoltant-los i fent-los preguntes. Tots els qui el sentien es meravellaven de la seva intel·ligència i de les seves respostes. En veure'l allà, els seus pares van quedar molt sorpresos, i la seva mare li digué:

—Fill meu, per què t'has portat així amb nosaltres? El teu pare i jo et buscàvem amb ànsia.

Ell els respongué:

—Per què em buscàveu? No sabíeu que jo havia d'estar a casa del meu Pare?

Però ells no compregueren aquesta resposta.

Després baixà amb ells a Natzaret i els era obedient. La seva mare conservava tot això en el seu cor. Jesús creixia en edat i saviesa, i tenia el favor de Déu i dels homes.

Comentari

Introducció

Després de recórrer l'Antic Testament, hem anat descobrint com la família apareix com el fil invisible que uneix tota la història de la salvació. Als patriarques vam veure com Déu crida un home i una dona —Abraham i Sara— per fer de la seva descendència un poble.

Ara, en endinsar-nos en els Evangelis, la revelació assoleix la seva plenitud: Déu mateix entra en una família humana. El misteri de l'Encarnació s'esdevé a l'escalf d'una llar, en el sí de Maria, en l'obediència de Josep, a la casa de Natzaret. No és casualitat: en fer-se home, el Fill de Déu tria la família com el seu primer temple, la seva primera escola i la seva primera comunitat d'amor.

La família de Natzaret es converteix així en síntesi i compliment de tot l'Antic Testament: la llar on Déu habita, on la seva Paraula es fa carn, on l'Aliança es renova en el silenci de la vida quotidiana. Allà Jesús creix, aprèn a dir a Déu "Abbà", experimenta l'amor humà i es prepara per revelar al món el rostre del Pare.

Als Evangelis, la mirada de Jesús cap a la família és sorprenent i nova. Ell no la idealitza, però tampoc la nega. La purifica, l'obre, l'eixampla. Jesús assumeix la realitat familiar del seu temps —amb les seves llums i ombres—, però la il·lumina des de dins amb la veritat del Regne. Davant una concepció tancada, basada en la sang, l'honor o la llei, Jesús revela una família fundada en l'escolta de la Paraula i el compliment de la voluntat de Déu (Mc 3,35).

D'aquesta manera, la família ja no és només el lloc al qual es pertany per naixement, sinó l'espai on s'aprèn a estimar i a servir com a fills i filles d'un mateix Pare.

Els Evangelis ens mostren que Jesús viu i actua en família: comparteix la vida de Natzaret, participa en casaments i menjars, entra a les cases dels malalts i els pecadors, consola les mares que ploren, retorna els fills als seus pares, reconcilia els germans. En els seus gestos quotidians, Jesús torna a la família la seva dignitat original: ser lloc de trobada amb Déu, de tendresa i de reconciliació.

A la llum d'això, els Evangelis es revelen com un autèntic Evangeli de la família. La llar de Natzaret, les cases de Betània, la taula de Zaqueu, les noces de Canà, la vídua de Naïm, la paràbola del fill pròdig, els nens acollits i beneïts per Jesús... tots són rostres i escenes d'un mateix misteri: Déu vol habitar entre nosaltres com en una família, com a signe visible del Regne de Déu.

El context familiar en temps de Jesús

Jesús va néixer i va créixer en una època marcada per grans canvis socials, econòmics i religiosos.

Després de la dominació asmonea van arribar els romans i, amb ells, una profunda crisi econòmica i política. A la inestabilitat s'unien els desastres naturals, la fam i les desigualtats, que van generar una societat amb tres grans grups familiars:

1. Un 10% de famílies acomodades, extenses, amb poder i servents.

1. La majoria (75%), famílies senzilles, pageses o artesanes, que vivien en cases d'adob, compartint patis i recursos mínims.

1. Un 15% marginat, format per esclaus, malalts, vídues, orfes, desheretats... sense llar ni família.

Jesús va viure entre els pobres i els marginats, i precisament amb ells és on es va mostrar més pròxim.

El món esperava la intervenció de Déu, una salvació "des del cel". En aquest clima d'esperança apocalíptica i de vulnerabilitat humana se situa el missatge de Jesús.

L'experiència familiar de Jesús

Jesús va conèixer el goig i el dolor de la família. Va viure a Natzaret, en una llar senzilla, on va aprendre l'amor i la fe. La seva relació amb Maria i Josep el va marcar profundament: en aquesta llar va descobrir el que significa anomenar Déu "Abbá", Pare.

Però també va conèixer el patiment familiar: la probable mort de Josep, el desconcert dels seus parents, la solitud de la seva missió.

Per això, Jesús entén el dolor de les famílies trencades i s'acosta amb tendresa als qui pateixen.

La seva mirada cap a la família no és moralitzant. Jesús entra a les cases, no per fiscalitzar la vida de les famílies, sinó per curar-les des de dins. A Cafarnaüm cura la sogra de Pere (Mc 1,29-31), a Naïm retorna el fill a la vídua (Lc 7,11-17), a Betània acull l'amistat de Marta, Maria i Llätzer (Jn 11). Cada gest seu restaura la vida familiar: sana el cos, però també cura les ferides de l'ànima i de les relacions.

La seva paraula i la seva presència restableixen el que estava trencat: el perdó entre germans, la reconciliació entre pares i fills, l'esperança en els qui han perdut els seus. Com profetitza Malaquies (Ml 3,24): "Ell farà que els pares es reconciliïn de cor amb els fills". Jesús compleix aquesta promesa.

Jesús també allibera la família de les cadenes culturals... perquè aquesta deixi de ser un espai tancat o autoreferencial i es converteixi en una llar oberta, inclusiva i compassiva.

També mira la família com a llavor del Regne, cridada a reflectir la comunió mateixa de Déu. En les seves paraules i gestos, convida a construir relacions basades no en la sang o el mèrit, sinó en l'escolta de la Paraula i la voluntat del Pare (Mc 3, 31-35). Així amplia l'horitzó de la família: de la casa de Natzaret a la gran família dels fills de Déu, l'Església.

Jesús dignifica els membres de la família

El pare

En la figura de Sant Josep, la família troba un model de fidelitat, confiança i entrega silenciosa. Amb cor de pare —com el presenta el papa Francesc a Patris corde—, Josep ensenya que l'autoritat no consisteix a dominar, sinó a servir. La seva paternitat és creativa i responsable: acull el misteri de Maria i del Nen amb fe obedient, afronta les dificultats amb esperança i busca camins nous quan tot sembla tancat. Així, revela que l'essencial en la vida familiar no és l'èxit o el control, sinó la fidelitat a l'amor rebut i confiat per Déu.

Al mateix temps, Josep és guardià de la tendresa i mestre del discerniment. El seu silenci és ple d'escolta i oració; la seva fortalesa, teixida de mansuetud. Gràcies a Josep aprenem que tota família pot ser un "Natzaret": un lloc on Déu habita en allò que és senzill, en el treball quotidià i en els gestos d'amor silenciosos. Sant Josep, home just i obedient a l'Esperit, continua mostrant a les famílies d'avui el camí de la confiança, la custòdia mútua i la fe encarnada en tot allò que és quotidià.

La mare

Maria és el rostre matern de la fe. En ella, la família descobreix que ser mare no és només donar la vida biològica, sinó acollir i acompanyar el misteri de l'altre amb amor fidel i esperançat. Maria concep Jesús en la carn, però sobretot en la fe: la seva maternitat neix d'escoltar la Paraula, guardar-la i fer-la vida. Per això és model de tota mare i de tota comunitat creient: ensenya a engendrar Crist enmig de la història i a sostenir la vida quan tot sembla incert.

La seva maternitat és també escola de compassió i fortalesa. Maria educa en el silenci de Natzaret, acompanya en el camí de la creu i roman al costat de la vida que reneix en la Resurrecció. No protegeix per retenir, sinó per alliberar; no guarda per posseir, sinó per confiar. Gràcies a Maria, la família aprèn que l'amor veritable no tanca, sinó que impulsa; no tem el dolor, sinó que el transforma en esperança.

Maria és, així, prototip de mare i figura de l'Església, la que engendra i cuida, la que sosté la fe dels seus fills i els llança a viure l'Evangeli en el món.

Els fills

A la Sagrada Família, Jesús revela el valor immens dels fills. En una cultura on els petits gairebé no comptaven, Ell els posa al centre, els beneeix i els abraça. A la llar de Natzaret, el Fill etern aprèn a ser fill humà, a créixer en obediència, llibertat i saviesa. Els fills no són propietat ni projecte dels pares, sinó do confiat per Déu, mirall de la seva tendresa i promesa de futur.

Jesús, en dir "si no canvieu i us feu com els infants, no entrareu pas al Regne del cel", ens recorda que els fills ensenyen als adults el camí de l'Evangeli: la confiança que s'abandona, l'alegria que es renova, la senzillesa que acull. En tota família, els fills ajuden a mantenir viva l'esperança i a purificar l'amor, perquè amb la seva presència obliguen els pares a sortir de si mateixos i obrir-se al do de la vida. Així, el nen de Natzaret i els nens de cada llar són memòria viva que el Regne pertany als qui saben rebre'l amb cor humil.

Jesús ressitua el sentit de la família

A primera vista, algunes dites de Jesús poden sonar exigents o fins i tot desconcertants: "Qui estima el pare o la mare més que a mi, no és digne de mi" (Mt 10,37); "Deixa que els morts enterrin els seus morts" (Lc 9,60). Però aquestes paraules no són un rebuig de la família, sinó una crida a alliberar-la d'absolutismes. Jesús no destrueix el vincle familiar: el purifica, l'ordena i l'obre a l'amor de Déu. Només el Pare pot ocupar el centre absolut de l'existència; tota la resta —també la família— es comprèn des d'Ell i en referència a Ell.

A Natzaret, Jesús va viure la bellesa quotidiana de la llar: "Jesús creixia en edat i saviesa, i tenia el favor de Déu i dels homes." (Lc 2,52). Allà va aprendre l'obediència i la tendresa, el treball i l'entrega silenciosa. Però la seva missió el va portar més enllà dels límits del parentiu: a formar una nova família, la dels "qui escolten la paraula de Déu i la posen en pràctica." (Lc 8,21; cf. Mc 3,35).

Jesús no trenca amb la família: la renova des de l'Evangeli. Defensa la fidelitat matrimonial (Mt 19,3-9), no com a norma rígida, sinó com a expressió d'una comunió veritable que respecta la dignitat de tots dos, especialment de la dona, tantes vegades relegada en el seu temps. Predica a les cases, menja amb famílies, entra en les seves històries i ferides. Envia als seus deixebles amb una salutació familiar: "Quan entreu en una casa, digueu primer: Pau en aquesta casa." (Lc 10,5). En el seu ministeri, la casa es converteix en lloc de trobada, de fe i de missió.

A la societat del temps de Jesús, la família estava construïda sobre la sang, el patrimoni i l'honor. Jesús proposa una altra base: un mateix Esperit que uneix, una mateixa promesa, una mateixa història de salvació. Ja no es pertany per naixement,

sinó per fe. "El qui fa la voluntat del meu Pare del cel, aquest és el meu germà, la meva germana, la meva mare." (Mt 12,50). Els llaços de l'Esperit amplien els de la carn i obren a una fraternitat universal.

D'aquesta manera, la família es converteix en mitjà, no en fi: escola de sortida, d'entrega, de servei al Regne. A Natzaret s'aprèn a estimar; en la vida pública s'aprèn a entregar aquest amor. La família és veritablement cristiana quan forma persones lliures, capaces d'estimar i de servir, quan ens ensenya a viure de cara a Déu i oberts al món.

Com recorda el papa Francesc, "les famílies són el rostre somrient de l'Església i el lloc on Déu habita amb alegria" (Amoris Laetitia, 1). Les societats fortes es construeixen sobre famílies fortes.

Paraules del pare Caffarel

"Però Déu no espera només de la unió de l'home i la dona que sigui imatge de la unió de Crist i de l'Església. La vol al servei d'aquesta unió per contribuir a la seva realització. Des d'aquest punt de vista també, la unió de Josep i Maria domina totes les altres. És en ella on Crist neix i fa la seva entrada en la història de la humanitat. És en ella també, com en la seva font, on l'Església comença; és en ella finalment on Crist inaugura, amb la seva Església, una intimitat que no tindrà fi. Sí, la unió de Josep i Maria és ja l'Església, perquè és la primera comunitat humana salvada per Crist, la primera entregada a l'acció del seu amor transformant, des del primer dia i al llarg dels llargs anys de vida comuna.

Contemplem aquest home i aquesta dona que, en caure la nit, acaben de sopar amb el seu fill ja gran. Escolten atentament com «començant pels llibres de Moisès i continuant pels de tots els profetes, els va explicar tots els passatges de les Escripures que es refereixen a ell.» (cf. Lc 24, 27); amb ell, callen, adoren el Pare dels Cels; amb ell, intercedeixen pel món immens. És la primitiva Església, és el misteri de l'Església, de la unió de Crist i de l'Església. Llavors era visible allò que hem d'acceptar sense veure: la presència de Crist enmig dels seus. Però llavors aquesta Església naixent era perfectament santa: els seus membres no eren còmplices del mal —encara que Josep no estigués, com Maria, preservat del pecat original i de les seves seqüeles. Més encara, estaven completament entregats al torrent de la gràcia que, per anticipació, els venia d'aquella creu cap a la qual el seu fill caminava.

La unió de Josep i Maria roman per a la cristiandat com la gran referència: l'Església entreveu el que ha de **ser i fer contemplant com** Josep i Maria es comportaven amb Jesús. Aquesta unió és també referència per a totes les llars, perquè tota llar cristiana ha de ser, seguint l'exemple d'aquella de Natzaret, una imatge, una realització nova, una manifestació de la santedat de la unió de Crist i de l'Església."

Henri Caffarel, Anneau d'Or, Número 123-124, Maig-Agost 1965, número especial. *No tinguis por de rebre Maria, la teva esposa*

Preguntes per a preparar la sentada

Als Evangelis, la família de Natzaret apareix com una llar senzilla on Déu habita en les coses quotidianes. Maria, Josep i Jesús viuen l'amor, l'obediència i la fe enmig del treball, les preocupacions i l'alegria de cada dia. A la vostra llar, com descobriu la presència de Déu en el que és petit, en les tasques diàries, en l'educació dels fills, en l'atenció als nets, en els moments de cansament o de pau? Quins signes concrets us ajuden a reconèixer que casa vostra també pot ser un Natzaret, un lloc on Déu es fa proper?

Jesús, mentre creixia a Natzaret, va aprendre a estimar, a escoltar, a obeir i a servir. Però la seva missió el va portar més enllà, fins a ampliar els llaços familiars per incloure tots els que compleixen la voluntat del Pare (Mc 3,35). En la vostra vida, com experimenteu que la vostra família sigui cridada a obrir-se als altres, a acollir, a servir, a compartir? Quin espai té la solidaritat, l'hospitalitat o la participació en la comunitat en la vostra manera de viure com a matrimoni i família cristiana?

Jesús no anul·la la família, la renova. L'allibera de l'egoisme i l'encamina cap al Regne. Ensenya que la família no és un final tancat, sinó una escola de l'amor que impulsa a sortir de si mateixa. Quins aspectes de la vostra vida familiar necessiteu "ressituar" des de l'Evangelí? Què us demana el Senyor perquè la vostra família no es tanqui, sinó que sigui un signe de comunió i una casa oberta a la voluntat de Déu?

Desenvolupament de la reunió

Pistes de reflexió per a la posada en comú

En aquesta reunió, volem contemplar la llum que brolla de la Sagrada Família i descobrir com Jesús, Maria i Josep ens ensenyen a viure l'Evangelí a les nostres famílies: en l'escolta mútua, la paciència, el perdó i l'obertura a la voluntat de Déu. En la posada en comú podem centrar-nos en com hem experimentat en aquest temps la presència de Déu a la nostra llar, en els moments d'alegria o dificultat, i en com l'exemple de Natzaret il·lumina la nostra vida.

Participació

A la llum d'aquest tema, com els punts concrets d'esforç ens ajuden a viure la nostra família com un lloc on el Regne de Déu es fa present, especialment en el que és quotidià i senzill?

En contemplar la vida de la Sagrada Família a Natzaret, ens impressiona descobrir que Déu va triar revelar-se en la quotidianitat: en el treball, en l'obediència, en el creixement lent i silencios. Jesús viu subjecte als seus pares i Maria guarda tot al seu cor (Lc 2, 51-52). No hi ha gestos extraordinaris, però tot està ple de Déu.

En Maria descobrim que guardar les coses al cor és una forma d'escolta profunda de la Paraula de Déu fins i tot quan no la comprenia del tot. El seu cor és el lloc on la Paraula no es jutja ni es controla, sinó que s'acull i es deixa madurar amb el temps. Així, l'escolta es converteix en fe i la fe, en vida quotidiana. De quina manera l'escolta de la Paraula ens ha ajudat aquest mes a guardar en el nostre cor algun aspecte de la nostra família? Ens ha ajudat a valorar més el lloc i la dignitat de cada membre de la família?

Mitjançant l'oració conjugal, nosaltres, com Maria i Josep presentem al Senyor tot el que vivim, el que ens alegra i el que ens desconcerta, sense presses per entendre-ho tot. Us convidem que aquest mes conclogueu la vostra oració conjugal posant la vostra família en mans del Pare i demanant la gràcia d'escoltar la seva voluntat i acollir-la amb confiança, com a Natzaret. Us ha ajudat a presentar la família al Pare tal com és, amb els seus cansaments, tensions i alegries? Us ha ajudat a reconèixer la vostra família com un do de Déu?

La Regla de Vida pot ajudar-nos a viure la nostra llar com un Natzaret quotidià, els petits passos que puguem viure aniran configurant la nostra llar com una veritable Església domèstica, un sacrament de l'amor de Déu obert a la seva voluntat i al servei del Regne. Podríem fixar-nos una regla de vida aquest mes que serveixi per ajudar en algun aspecte concret a la persona de la nostra família que més ho estigui necessitant?

Oració

Fem un moment de silenci per entrar a la llar de Betlem, aquest lloc senzill on Déu va voler néixer, i deixar-nos il·luminar per la Paraula, que ens diu:

Lectura de l'Evangeli segons sant Lluc, Lc 2, 1-7

Per aquells dies sortí un edicte de Cèsar August ordenant que es fes el cens de tot l'imperi. Aquest cens va ser anterior al que es feu quan Quirini era governador de Síria. Tothom anava a inscriure's, cadascú a la seva població. També Josep va pujar de Galilea, del poble de Natzaret, a Judea, al poble de David, que es diu Betlem, perquè era de la casa i la família de David. Josep havia d'inscriure's juntament amb Maria, que estava compromesa amb ell en matrimoni. Maria esperava un fill.

Mentre eren allà, se li van complir els dies i va infantar el seu fill primogènit; el va faixar amb bolquers i el posà en una menjadora, perquè no hi havia lloc per a ells a la sala de l'hostal.

Lector: Senyor, Vós entreu en la nostra història sense fer soroll, en el camí, en la precarietat, en una família que confia.

Tots: Feu-nos capaços de reconèixer-vos en el senzill i en la quotidianitat.

Lector: Josep i Maria no troben lloc, però no s'aturen ni es rebel·len: acullen la realitat i continuen endavant.

Tots: Ensenyeu-nos a confiar quan no entenem els vostres camins.

Lector: Jesús neix en una família pobre, en una llar que no ho té tot, però que ho ofereix tot.

Tots: Feu de les nostres famílies un lloc on Vós pugueu néixer.

Lector: A Betlem, la família esdevé Església primera, en espai d'acollida, de fe i d'esperança per al món.

Tots: Que les nostres llars siguin casa oberta i signe del teu Regne.

Podem afegir espontàniament breus peticions o accions de gràcies

Com Maria, volem aprendre a llegir el que vivim no des de la por, sinó des de l'acció de gràcies i la lloança, per això, units en ella, i a tots els equipistes del món elevem la nostra lloança al Senyor: La meua ànima magnifica el Senyor...

Canvi d'impressions sobre el tema - Algunes pistes

Tots, segurament, hem viscut experiències familiars, o coneixem de primera mà experiències d'algunes famílies que poden resultar descoratjadores o poc motivadores a l'hora de transmetre a les nostres pròpies famílies aquests valors de llum, veritat i fidelitat als que estem cridats. Alhora, coneixem amb certesa aquestes virtuts en el nostre entorn més immediat. Mirant ambdós escenaris:

1. Quin moment guardeu en els vostres cors com un tresor de vivència familiar en què la presència de Crist es va fer meridianament clara per a tothom o per a alguns membres de les vostres famílies?
2. Heu viscut alguna experiència d'ampliació d'horitzons familiars en què altres persones, sense vincle de sang amb la vostra família, han fet present l'amor de Crist en el vostre entorn més proper?
3. Creieu que alguna de les experiències que heu recordat podria ajudar alguna família que conegueu que necessita una mica de llum en aquests moments?

ORACIONS FINALS

- Por la canonització del pare Caffarel
- Magnificat

NOTES

Setena reunió

LA FAMÍLIA EVANGELITZADORA

Capítol 7 - La família evangelitzadora

"Pau... a l'església que es reuneix a casa teva" (Flm 1,2)

Objectius

1. Descobrir la novetat de l'Evangeli en els ensenyaments de Sant Pau sobre la família.
2. Reconèixer la família com a Església domèstica, primera comunitat de fe i amor.
3. Aprofundir en l'amor com a do que dona forma a totes les relacions familiars.
4. Comprendre els textos paulins sobre el matrimoni des del mutu lliurament en Crist.

Lectura de la Paraula

Lectura de la primera carta de sant Pau als Corintis 13, 1-10

Si jo parlés els llenguatges dels homes i dels àngels però no estimés, seria com una esquella sorollosa o un címbal estrident. Si tingués el do de profecia i penetrés tots els misteris amagats de Déu i tot el coneixement, si tingués tanta fe que fos capaç de moure les muntanyes, però no estimés, no seria res. Si repartís tots els meus béns als pobres, fins i tot si em vengués a mi mateix per esclau i tingués així un motiu de glòria, però no estimés, de res no em serviria.

L'amor és pacient, és bondadós; l'amor no té enveja, no és altiu ni orgullós, no és groller ni interessat, no s'irrita ni es venja; no s'alegra de fer el mal, sinó que troba el goig en la veritat. Tot ho excusa, tot ho creu, tot ho espera, tot ho suporta.

L'amor no passarà mai. Vindrà un dia que el do de profecia serà inútil, que el do de parlar en llengües s'acabarà, que el do de conèixer serà també inútil. Ara els nostres dons de coneixement i de profecia són limitats. Però quan vindrà allò que és perfecte, serà inútil allò que és limitat.

Comentari

Introducció

Durant el nostre recorregut per la història de la salvació hem contemplat com l'Amor de Déu es revela i s'encarna en la vida humana: des de la creació, on l'home i la dona són cridats a reflectir la seva imatge en comunió; passant per l'aliança, on

Déu es compromet amb el seu poble com un espòs fidel; fins a arribar a la plenitud de l'amor en Crist, que s'entrega per la humanitat i renova totes les relacions humanes.

En aquest camí hem descobert que la família no és només una realitat natural, sinó una vocació divina, un lloc teològic on l'Amor de Déu es fa visible i creïble. Al Càntic dels Càntics, aquest amor humà es revelava com un espai on Déu es manifesta.

Amb Sant Pau fem ara un pas més: entrem en l'etapa de l'Església naixent, on l'Evangeli comença a transformar les cases i les relacions familiars des de dins. Sant Pau no escriu tractats sistemàtics, però a les seves cartes —nascudes enmig de comunitats concretes, amb les seves llums i les seves tensions— trobem una profunda visió de l'amor i de la família a la llum de Crist.

Pau comprèn que l'Evangeli no destrueix la vida quotidiana, sinó que la transfigura. El seu missatge penetra en les estructures més bàsiques del món antic —la casa, el matrimoni, les relacions entre pares i fills, amos i servents— per omplir-les de l'Esperit de Crist. Així, la família, que era la cèl·lula social fonamental de l'Imperi Romà, es converteix a poc a poc en una "Església domèstica", on s'aprèn l'amor com a do i servei, i on cada relació troba la seva mesura en Crist.

Sant Pau

Pau, jueu de la diàspora format en la cultura hel·lenística i ciutadà romà, va poder moure's amb llibertat per les ciutats del Mediterrani. El seu horitzó era ampli, però el seu cor romania arrelat en la fe d'Israel. Tot canvia radicalment arran de la seva trobada amb Crist en el camí de Damasc: allà comprèn que el Crucificat, el que semblava dolent, és en realitat el Messies i el Fill de Déu. Aquesta experiència li obre els ulls i li renova la ment: ja no veu Déu des de la llei, sinó des de la gràcia; ja no concep la salvació com a mèrit humà, sinó com a do d'Amor gratuït. En aquesta trobada descobreix que la força de Déu es manifesta en la debilitat i que la creu reordena tota l'escala de valors humans.

Des d'aleshores, la seva mirada sobre la humanitat es torna radicalment nova: "Ja no hi ha jueu ni grec, esclau, ni lliure, home ni dona: tots sou un de sol en Jesucrist" (Ga 3,28). En aquesta afirmació bateja el nucli de la seva comprensió de l'Església com una nova família universal, nascuda del baptisme i sostinguda per la gràcia. En Crist, les divisions socials, ètniques o familiars queden relativitzades, perquè sorgeix un nou tipus de fraternitat: la dels fills i filles de Déu.

En la seva missió apostòlica —que va tenir com a principals centres Corint i Efes—, Pau es va trobar amb una societat plural i fragmentada: comerciants, filòsofs, artesans, esclaus, famílies de diferents orígens... Allà, enmig d'aquest mosaic humà, l'Apòstol de l'Evangeli anuncia una Bona Notícia que no només canvia les creences, sinó també les formes de convivència i els vincles familiars. La seva proposta no consisteix en una moral nova, sinó en una humanitat renovada en Crist. Per això, davant la "casa" —nucli social de l'època i símbol de tota relació humana—, Pau

ofereix un horitzó renovat: la llar esdevé una petita Església domèstica, lloc de comunió, servei mutu i transmissió de la fe.

A les seves cartes, especialment als Efesis, Colossencs, Corintis i Filipencs, trobem les claus d'aquesta visió: la família no es fonamenta només a la sang, sinó a l'Esperit; no es regeix per la llei del poder, sinó per la lògica de l'amor que s'entrega; no busca l'èxit o la perfecció, sinó la fidelitat i la comunió. En aquest sentit, l'Església, cos de Crist, és la gran família on tota família cristiana troba el seu sentit i missió: ser reflex de l'Amor de Déu, espai de reconciliació i avançament del Regne.

La casa/família: l'*ecclesia domèstica*

En el món antic, la casa (oikos) era el cor de la vida social. No es tractava només d'una llar privada, sinó d'una unitat econòmica, educativa i religiosa, on s'entrellaçaven relacions de parentiu, treball i fe. El pater familias era el garant de l'ordre i del culte domèstic, i sobre ell requeia l'autoritat gairebé absoluta sobre tots els membres.

En aquest context, la casa era el nucli estructural de l'Imperi i de la societat grecoromana. Qüestionar el seu ordre patriarcal era vist com una amenaça a l'equilibri social. Pau, però, tria un camí sorprenent: no destrueix la casa, sinó que l'evangelitza. En anunciar Crist a les cases, converteix aquest espai quotidià en un lloc teològic, una cèl·lula viva del nou Poble de Déu.

Quan arriba a una ciutat, Pau no comença la seva missió construint temples ni fundant institucions, sinó buscant llars obertes a la fe. En aquestes llars predica, prega, celebra la fracció del pa i estableix comunitats que es reuneixen "a casa de..." Àquila i Prisca, Febe, Filèmon o Ninfa són alguns exemples d'aquests amfitrions i líders de les primeres comunitats.

"Us saluden les esglésies de l'Àsia. Us saluden especialment en el Senyor Àquila i Prisca, amb tota l'església que es reuneix a casa d'ells." (1 Co, 19). "A Filèmon, el nostre estimat col·laborador, a la germana Àpfia, a Arquip, company nostre en el combat, i a l'església que es reuneix a casa teva" (Flm 1,1-2).

Així, la casa es converteix en Església: lloc de comunió, oració i missió. Al voltant de la taula i la Paraula, els creients experimenten una fraternitat nova que relativitza les jerarquies socials i els privilegis.

La carta a Filèmon és un exemple paradigmàtic d'aquesta transformació. Pau intercedeix per Onèsim, un esclau, i demana que l'acullin "ja com un esclau, sinó molt més que un esclau: com un germà estimat." (Flm 16). No denuncia directament l'esclavitud —impossible en el seu context—, però introdueix un principi nou que la desactiva des de dins: la fraternitat en Crist.

D'aquesta manera, la casa deixa de ser només una estructura de poder i passa a ser un espai de gràcia on s'aprèn a viure la reciprocitat de l'amor cristià. Les relacions familiars i socials es reinterpreten a la llum de la comunió trinitària: en el matrimoni, en la relació pares-fills i en la convivència fraterna es transparenta el rostre de Déu.

Per això, les cases cristianes són anomenades esglésies domèstiques: petites comunitats on es viu, se celebra i es transmet la fe.

L'ecclésia: una nova família en Crist

L'anunci de Pau no es limita a la casa com a àmbit social, sinó que obre un horitzó més ampli: la comunitat cristiana com a nova família de Déu. La seva experiència de Crist ressuscitat el porta a comprendre que el vincle més fort no és el de la sang ni el de la Llei, sinó el de l'Esperit que fa germans a tots els creients. "Ara, doncs, ja no sou estrangers o forasters, sinó ciutadans del poble sant i membres de la família de Déu." (Ef 2,19).

L'Església és, per tant, una nova realitat familiar on se superen les divisions i s'aprèn a viure en comunió. En ella cada creient ocupa un lloc únic, però tots estan units pel mateix Esperit i cridats a edificar el Cos de Crist.

A les seves cartes, Pau recorre constantment a imatges familiars per descriure la vida eclesial: germans i germanes, fills i filles, pares en la fe... Ell mateix es presenta com una mare que dona a llum els seus fills a l'Evangeli (cf. Ga 4,19) o com un pare que exhorta amb tendresa (cf. 1 Ts 2,11).

Aquesta dimensió familiar no és sentimental ni simbòlica: és la forma concreta en què la fe es fa carn. La comunitat cristiana és una "casa habitada per Déu" (Ef 2,22), on cada membre participa activament de la vida comuna i del servei mutu. S'hi aprèn a estimar, a perdonar, a compartir els béns i a viure la fe enmig del món.

En aquest sentit, l'Església és una família de famílies, cridada a ser signe de l'Amor de Déu en la història. Cada família cristiana prolonga i encarna en la quotidianitat la comunió de la gran família eclesial. Per això, Pau exhorta:

"Així, doncs, com a escollits de Déu, sants i estimats, revestiu-vos de sentiments de compassió entranyable, de bondat, d'humilitat, de dolcesa, de paciència; suporteu-vos els uns als altres, i si algú tingués res contra un altre, perdoneu-vos-ho. El Senyor us ha perdonat: perdoneu també vosaltres. Però, per damunt de tot, revestiu-vos de l'amor, que tot ho lliga i perfecciona." (Col 3,12-14).

La novetat cristiana consisteix precisament en això: que la vida quotidiana esdevé espai de gràcia. Les relacions familiars —marit i dona, pares i fills, germans i germanes— es transformen en llocs on s'experimenta l'amor de Crist. En aquest sentit, l'ecclésia és, per a Pau, una gran casa habitada per Déu, una família on tots són acollits, inclosos els més febles i vulnerables.

Família i Església: “Sotmeteu-vos els uns als altres” (Ef 5,21)

Un dels passatges més coneguts i, alhora, més mal interpretats de Sant Pau és el que diu:

“Dones, sotmeteu-vos als vostres marits (...) Marits, estimeu les vostres mullers, tal com el Crist ha estimat l'Església i s'ha entregat per ella.” (Ef 5,22.25).

Llegit fora del seu context històric i teològic, aquest text ha estat utilitzat durant segles per justificar la subordinació de la dona a l'home. Tanmateix, res més lluny de la intenció de l'apòstol. Per comprendre'l correctament, cal llegir-lo des del centre: el versicle que l'introdueix i dona sentit a tot el passatge:

“Sotmeteu-vos els uns als altres per reverència a Crist.” (Ef 5,21).

Aquest versicle és la clau hermenèutica. Pau no proposa una relació de dominació, sinó una relació de reciprocitat i servei mutu. La submissió de què parla no té a veure amb l'obediència servil, sinó amb l'actitud d'amor que es posa al servei de l'altre, imitant Crist, que “que no ha vingut a ser servit, sinó a servir i a donar la seva vida en rescat per tothom” (Mc 10,45).

L'apòstol utilitza el llenguatge i les categories del “codi domèstic” grecoromà —un model social profundament patriarcal, en què el pater famílies tenia autoritat sobre l'esposa, els fills i els esclaus—, però hi introdueix un principi revolucionari: l'Amor de Crist. No destrueix l'estructura, la subverteix des de dins. En lloc d'imposar poder, proposa comunió; en lloc d'obediència forçada, proposa donació mútua.

Així, quan diu “dones, sotmeteu-vos als vostres marits”, no està legitimant la desigualtat, sinó convidant a viure la relació conjugal com a espai de fe i de comunió. I quan diu “marits, estimeu les vostres mullers, tal com el Crist ha estimat l'Església”, eleva l'home a una exigència inaudita en el seu temps: estimar fins a l'entrega total, fins a la creu.

El text no se centra en la submissió, sinó en el model d'amor que es proposa: Crist mateix. Pau crida els esposos a reflectir, en la seva relació recíproca, el misteri de Crist Espòs i de l'Església Esposa: un amor gratuït, tendre i fecund, on ningú domina i ningú se sotmet passivament, sinó que tots dos es lliuren en llibertat i en fe.

Per això conclou: *“Aquest misteri és gran: jo entenc que es refereix a Crist i l'Església” (Ef 5,32).*

En aquest “gran misteri”, la família es converteix en icona de la comunió trinitària. El matrimoni no és una institució de poder, sinó un signe sacramental de l'Amor de Déu, on l'espòs i l'esposa, diferents però iguals en dignitat, es lliuren l'un a l'altre com Crist es lliura a la seva Església.

D'aquesta manera, Sant Pau no és misogin ni conservador, sinó profundament transformador. El seu missatge no es pot llegir com a defensa d'estructures patriarcals, sinó com una llavor de l'Evangeli que, amb el temps, germina en una visió nova de la dona, de l'home i de la relació entre tots dos. El principi cristià de la mútua entrega en l'amor, arrelat en Crist, conté en germen la superació de tota forma de desigualtat.

Per això, no se li ha de tenir por a aquest text, sinó rellegir-lo a la llum de l'Esperit: Pau no va voler dir "que un mani i l'altre obeeixi", sinó "que tots dos s'estimin com Crist ens va estimar".

Allà on l'amor és mutu i gratuït, floreix la veritable igualtat; i allà on Crist és el centre, la família es converteix en sacrament del Regne.

“L'amor que tot ho sosté” (1 Cor 13)

Sant Pau no redueix l'amor a l'àmbit emocional. Quan escriu als Corintis, ho fa a una comunitat viva, però dividida, plena de dons i conflictes. En aquest context, els revela el "camí molt més excel·lent." (1 Co 12,31): l'amor com a caritat, l'àgape, que és el mateix amor amb què Déu estima.

Aquest amor no és fruit d'un esforç moral, sinó do de l'Esperit (Rom 5,5). És l'amor que "tot ho excusa, tot ho creu, tot ho espera, tot ho suporta" (1 Co 13,7). És un amor que no busca el que és seu, que no s'irrita, que no porta comptes del mal. En el matrimoni i la família, aquesta caritat és el rostre concret de l'amor cristià: la paciència en els temps difícils, l'alegria en el servei, la capacitat de recomençar i perdonar.

Quan Pau descriu aquest amor, no ho fa pensant només en la comunitat eclesial, sinó també en les comunitats domèstiques, a les llars on es viuen les mateixes tensions, ferides i reconciliacions. L'amor amb què Crist estima l'Església es converteix, així, en la mesura de l'amor conjugal (Ef 5,25).

Per això, per a Sant Pau, l'amor és la forma de tota virtut i la plenitud de la llei (Rom 13,8-10). En la família, aquest amor s'expressa en gestos molt concrets: la tendresa que no humilia, la paraula que consola, la paciència que sosté, el perdó que reconstrueix. La casa cristiana es converteix així en un petit laboratori de l'Amor de Déu, on cada membre aprèn a estimar "no només de paraula, sinó de veritat i amb obres" (1 Jn 3,18).

Paraules del pare Caffarel

"Us deixo per acabar, l'exemple d'aquest matrimoni que hauria de ser el patró de l'hospitalitat cristiana: Àquila i Prisca. Aquests teixidors jueus instal·lats a Corint van rebre un dia la visita d'un dels seus compatriotes a la recerca de feina. Van acceptar contractar-lo i el seu nou empleat no va trigar a donar-se a conèixer. Era Pau, recentment arribat al gran port cosmopolita i no tenia recursos, el seu obrer, el seu

hoste, i s'havia de convertir en el seu mestre i pare espiritual. Per la seva paraula i pel seu exemple, es van convertir a Crist i van obrir casa seva als neòfits de la gran ciutat. Quan Pau se'n va anar a Efesi i més tard a Roma, el van acompanyar. I sempre ho van fer per complir el mateix servei: tenir una casa oberta perquè els nous convertits se sentissin com si fos casa seva. Allí s'hi celebrava l'Eucaristia. Em complau pensar que la profunda intuïció que Pau va desenvolupar sobre les grandeses del matrimoni va madurar lentament gràcies als anys que va passar a casa d'aquests esposos, que van ser els seus amics i els seus col·laboradors. No serà al mirall del seu amor mutu on Pau va veure reflectir-se les esposalles de Crist i de l'Església?

Avui dia, com fa vint segles, els sacerdots no poden prescindir de la col·laboració dels esposos i les seves famílies: el sacerdot és Crist que va a la trobada dels homes per transmetre'ls el missatge del Senyor, la llar és l'Església que acull en el seu si per protegir-los, alimentar-los i donar-los vida, a aquells que la paraula missionera ha guanyat per a Déu".

Henri Caffarel, Anneau d'Or, nº111-112, *El matrimoni, aquest gran sacrament*, maig-agost 1963, p. 275-287, "Àquila i Prisca".

Preguntes per a la sentada

A les seves cartes, Pau saluda les comunitats que es reuneixen "a casa de..." (Rm 16,5; 1 Co 16,19).

La casa cristiana és el primer espai on es viu la fe: on s'aprèn a reviure, a perdonar, a compartir, a servir. És el lloc on l'Amor de Déu es fa visible en gestos senzills: De quina manera casa nostra reflecteix la fe que professem? Quins signes concrets de l'Amor de Déu es fan presents en la nostra vida familiar (hospitalitat, perdó, gratuïtat...)? Com podem cuidar la dimensió espiritual de la nostra llar perquè sigui realment una "Església domèstica"?

Sant Pau ens convida a mirar l'amor amb els ulls de Crist: "Marits, estimeu les vostres mullers, tal com el Crist ha estimat l'Església" (Ef 5,25). No es tracta de domini ni de submissió, sinó d'un amor que s'entrega lliurement, que busca el bé de l'altre abans que el d'un mateix. En la nostra relació, com vivim aquest amor que es lliura i no s'imposa? En quins moments hem experimentat que estimar l'altre ens porta a assemblear-nos més a Crist? Quins gestos quotidians podríem cuidar perquè el nostre amor sigui més servei que exigència?

Desenvolupament de la reunió

Pistes de reflexió per a la posada en comú

En aquesta reunió, volem deixar-nos il·luminar pels ensenyaments de Sant Pau i descobrir com l'Evangeli transforma la vida familiar des de dins, fent de la casa un lloc on Crist habita i actua.

En la posada en comú d'aquest mes us convidem a compartir com durant aquest temps entre l'anterior trobada de l'equip i aquest moment, en quines situacions concretes hem reconegut la nostra família com a espai de fe; en com l'amor pacient i entregat, del qual parla Pau, s'ha fet present en la nostra vida quotidiana; i en com l'experiència de pertànyer a la gran família de l'Església ens ajuda a viure les nostres relacions familiars amb una mirada més evangèlica i esperançada.

Participació

En escoltar Sant Pau, descobrim que l'Evangeli no es viu només al temple, sinó a la casa. Les primeres comunitats cristianes van néixer al voltant de taules familiars, en llars obertes on es resava, es compartia la vida i s'aprenia a estimar com Crist. Això ens ajuda a mirar la nostra família no només com un espai privat, sinó com una petita Església domèstica, cridada a fer visible l'Amor de Déu en la quotidianitat.

Aquest tema ens convida a reconèixer com, en la nostra pròpia experiència, l'escolta de la Paraula de Déu va modelant a poc a poc la nostra manera de viure en família. No es tracta de grans moments, sinó de l'oració i reflexió senzilla de la paraula de cada dia, de compartir entre nosaltres el que les lectures dominicals han ressonat... de manera que deixem que l'Evangeli il·lumini el que som i el que vivim. Com ens ha ajudat a prendre consciència que la nostra família està cridada a ser Església domèstica, no pel que diu, sinó per com estima, perdona i acull?

L'oració conjugal apareix llavors com un lloc privilegiat per aprendre l'amor de què parla Sant Pau: un amor pacient, servicial, capaç de perdonar i de recomençar. En resar junts, la nostra vida es va deixant transformar per aquest amor que "tot ho creu, tot ho espera i tot ho suporta", i que fa de la relació conjugal un signe viu de l'amor de Crist. Com ens enforteix per viure la nostra vocació matrimonial fiant-nos més de l'acció de l'Esperit que de les nostres pròpies forces? Ens està ajudant d'alguna manera en la nostra vocació evangelitzadora?

La Regla de Vida, per la seva banda, ens ajuda a traduir aquest amor en opcions concretes. No com una exigència afegida, sinó com un suport senzill que orienta la nostra vida familiar cap a una coherència més gran entre la fe que professem i la manera com ens relacionem, acollim i servim.

Oració

Prenguem un moment de silenci per acollir la Paraula que Sant Pau dirigeix a la comunitat i que avui ressona a les nostres cases i a les nostres famílies:

Lectura de la primera carta de Sant Pau als Corintis, (1 Co 13,1-10)

Si jo parlés els llenguatges dels homes i dels àngels però no estimés, seria com una esquella sorollosa o un címbal estrident. Si tingués el do de profecia i penetrés tots els misteris amagats de Déu i tot el coneixement, si tingués tanta fe que fos capaç de moure les muntanyes, però no estimés, no seria res. Si repartís tots els meus béns als pobres, fins i tot si em vengués a mi mateix per esclau i tingués així un motiu de glòria, però no estimés, de res no em serviria.

L'amor és pacient, és bondadós; l'amor no té enveja, no és altiu ni orgullós, no és groller ni interessat, no s'irrita ni es venja; no s'alegra de fer el mal, sinó que troba el goig en la veritat. Tot ho excusa, tot ho creu, tot ho espera, tot ho suporta.

L'amor no passarà mai. Vindrà un dia que el do de profecia serà inútil, que el do de parlar en llengües s'acabarà, que el do de conèixer serà també inútil. Ara els nostres dons de coneixement i de profecia són limitats. Però quan vindrà allò que és perfecte, serà inútil allò que és limitat.

Tenint en compte la Paraula que hem escoltat, deixem un moment de silenci per reconèixer que l'amor de què parla Sant Pau no és una idea ni un ideal llunyà, sinó una obra de l'Esperit que s'encarna en la nostra vida conjugal i familiar.

En aquest moment, donem gràcies a Déu per les diferents formes en què el seu amor s'ha fet concret en la nostra parella i en la nostra família, com a fruit de la seva gràcia en nosaltres.

Cada membre de l'equip pot triar una acció de gràcies que reflecteixi la seva experiència. Com és molt personal es poden repetir les vegades que sigui.

- Us donem gràcies, Senyor, per l'amor pacient, que ens ha sostingut en els temps d'espera i dificultat.
- Us donem gràcies, Senyor, per l'amor benigne, que s'ha expressat en gestos senzills de cura i atenció.
- Us donem gràcies, Senyor, per l'amor que no té enveja i ens ha permès alegrar-nos del bé de l'altre.
- Us donem gràcies, Senyor, per l'amor que no presumeix ni és vanitós, i ens ha ajudat a viure amb humilitat.

- Us donem gràcies, Senyor, per l'amor que no és egoista, que ens ha ensenyat a sortir de nosaltres mateixos.
- Us donem gràcies, Senyor, per l'amor que no s'irrita, i ha portat pau en els moments de tensió.
- Us donem gràcies, Senyor, per l'amor que no està pendent del mal que ens han infligit, i ha obert camins de perdó.
- Us donem gràcies, Senyor, per l'amor que gaudeix amb la veritat, i ens ha ajudat a viure amb sinceritat.
- Us donem gràcies, Senyor, per l'amor que tot ho excusa, quan hem sabut comprendre la fragilitat.
- Us donem gràcies, Senyor, per l'amor que tot ho creu, i ens ha permès confiar de nou.
- Us donem gràcies, Senyor, per l'amor que tot ho espera, fins i tot quan el futur sembla incert.
- Us donem gràcies, Senyor, per l'amor que tot ho suporta, i roman fidel a la prova.
- Us donem gràcies, Senyor, perquè aquest amor no passa mai, i sabem que és el teu i obra del teu Esperit.

Acabem l'oració amb el Pare Nostre.

Canvi d'impressions sobre el tema - Algunes pistes

- "En aquest sentit, l'Església és una família de famílies, cridada a ser signe de l'Amor de Déu en la història. Cada família cristiana prolonga i encarna en la quotidianitat la comunió de la gran família eclesial."
- "En el matrimoni i la família, aquesta caritat és el rostre concret de l'amor cristià: la paciència en els temps difícils, l'alegria en el servei, la capacitat de recomençar i perdonar."

Aquestes dues cites del tema podrien ser un resum en "titulars" del contingut d'aquest capítol. S'hi parla de comunió, d'alegria i de la capacitat de perdonar i de renéixer. Per a sant Pau la vida familiar és fonamental per poder comprendre el Regne, ja que és on es manifesta l'amor de Crist.

No obstant això, cada família té els seus costums, la seva cultura i la seva manera de mostrar-se l'amor. I cada vegada que un home i una dona comencen l'aventura

de fundar una família, han de posar en joc allò que han viscut, com ho han viscut i, alhora, ho faran nou. Aquesta experiència pot ser una de les més boniques de les vides dels nous esposos o pot convertir-se en un obstacle insalvable si no se sap aportar i respectar simultàniament. Quins records teniu de les dificultats superades en aquells moments fundacionals de les vostres famílies? Com vau saber recomençar i perdonar? Us va ajudar l'oració o algun dels punts d'esforç, si ja éreu membres dels Equips? Us van ajudar alguns dels membres de les vostres famílies de procedència o amics propers?

El pare Caffarel ens parla de l'hospitalitat i en origen era una de les obligacions de la Carta Fundacional. Quin lloc ocupa l'acollida i l'hospitalitat a la vostra llar?

ORACIONS FINALS

- Per la canonització del pare Caffarel
- Magnificat

NOTES

Vuitena reunió

LA TRANSMISSIÓ DE LA FE
A LA FAMÍLIA

Capítol 8 - La transmissió de la fe a la família

"Grava en el teu cor les paraules (...) Inculca-les als teus fills" (Dt 6,6-7).

Objectius

1. Redescobrir la família com el primer lloc on la fe es transmet i se celebra.
2. Viure l'amor familiar com a expressió concreta de l'Evangelí.
3. Aprendre a confiar en Déu, i reconèixer que la fe és un do que creix en llibertat i temps, més enllà de les nostres mans.

Lectura de la Paraula

Lectura de la segona carta de l'apòstol sant Pau a Timoteu (2Tm 1, 3-7; 2; 2Tm 3,14-17)

Dono gràcies a Déu, a qui reto culte amb consciència neta com els meus avantpassats, i et recordo constantment, nit i dia, en les meves oracions. Tinc presents les teves llàgrimes i desitjo vivament de veure't i omplir-me d'aquest goig. Faig memòria de la teva fe sincera, que ja va habitar en la teva àvia Lois i en la teva mare Eunice. Tu la tens igual, n'estic segur.

Per això et recomano que procuris de revifar el do de Déu que has rebut per la imposició de les meves mans. Déu no ens ha donat un esperit de covardia, sinó un esperit de fortalesa, d'amor i de seny.

Tu persevera en el que has après i has acceptat fermament, sabent de qui ho has après. Des de ben petit coneixes les Sagrades Escripures, que tenen el poder de donar-te la saviesa que duu a la salvació gràcies a la fe en Jesucrist. Tota l'Escriptura és inspirada per Déu i útil per a ensenyar, refutar, corregir i educar en el bé, perquè el qui és home de Déu arribi a la maduresa i estigui equipat per a tota obra bona.

Comentari

Introducció

Al llarg d'aquest camí hem anat contemplat, pas a pas, com la família travessa tota la història de la salvació com el seu fil invisible i el seu cor viu. Des del principi, la Bíblia ens revela que la vida humana no s'entén en solitud: "No és bo que l'home estigui sol" (Gn 2,18). En la comunió entre l'home i la dona —imatge i semblança de

Déu— es manifesta el misteri mateix del Creador, que és amor i comunió. La família neix així del disseny diví com a espai on l'amor es fa fecund, on la vida s'acull, es cuida i es transmet.

En els patriarques descobrim que la història de la salvació comença en una casa, en una tenda que es posa en camí. Déu crida Abraham i Sara a sortir de la seva terra, i d'una família neix el germen d'un poble. En la seva història —plena de llums i ombres, de promeses i esperes— aprenem que la fe es transmet no tant per herència biològica, sinó per confiança en la promesa. La benedicció de Déu passa de generació en generació, malgrat tot el seu pecat, com vam veure en Isaac i Jacob, teixint una xarxa d'aliances que sostenen l'esperança del poble.

Els profetes, més tard, revelen el rostre apassionat d'aquest Amor de Déu, comparant-lo amb l'amor entre un home i una dona: un amor fidel, gelós, que no es resigna a perdre l'estimat. A Osees, Isaïes o Ezequiel, la història d'Israel s'entén com una història familiar: Déu espòs, el seu poble esposa infidel, i una aliança sempre renovada. Al Càntic dels Càntics, aquesta imatge assoleix la seva cimera poètica: l'amor humà —amb la seva tendresa, el seu desig, la seva espera i la seva entrega— es converteix en mirall de l'Amor diví. La casa i el cor es fan temple on Déu es deixa trobar.

En arribar a l'Evangeli, la revelació assoleix la seva plenitud: Déu mateix entra en una família humana. El misteri de l'Encarnació s'esdevé a la llar de Natzaret, en el sí de Maria, en l'obediència de Josep, en la vida amagada del Fill. La família es converteix en el lloc on Déu habita i on la humanitat aprèn a anomenar Déu "Pare". La família ja no és només un vincle de sang, sinó un espai de comunió a l'Esperit, obert a l'amor universal.

Amb Sant Pau, la mirada s'amplia encara més. L'Apòstol, profundament marcat per l'experiència del Crist ressuscitat, descobreix que tota l'existència cristiana té una forma familiar. A les seves cartes, Pau convida les comunitats a viure com a "la casa de Déu" (1Tm 3,15), a reconèixer-se germans i germanes en Crist, a estimar-se amb un amor que "tot ho excusa, tot ho creu, tot ho espera i tot ho suporta" (1 Co 13,7). En el món grecoromà, on la casa (oikos) era el centre de la vida social i religiosa, Pau anuncia que la llar cristiana pot convertir-se en una Església domèstica: una petita comunitat on Crist és el Senyor, on els vincles es transformen en servei i el poder esdevé do.

I així arribem al final del nostre recorregut. Després de recórrer la creació, els patriarques, els profetes, l'amor al matrimoni, la llar de Natzaret i la missió paulina, hem comprès que la família no només és un escenari de la fe, sinó la seva via privilegiada. La família cristiana està cridada a ser memòria viva de l'Evangeli, lloc de transmissió i testimoni, escola de fe, esperança i caritat.

Des dels orígens del poble de Déu, la fe s'ha transmès en el marc d'una taula, d'una festa, d'una llar: així succeeix a la Pasqua, quan els fills pregunten i els pares narren les meravelles de Déu (cf. Ex 12,26-27). També avui, cada família cristiana celebra la seva "pasqua" quotidiana quan resa, quan perdona, quan sosté l'esperança enmig

de les proves. A casa s'aprèn a creure no tant per lliçons, sinó per gestos, per fidelitats silencioses, per l'amor que educa i acompanya.

Per això, la família continua sent el cor de l'Església i la seva primera escola d'evangelització. Allà on un pare o una mare ensenya els seus fills a orar, on es comparteix el pa i s'aprèn a perdonar, on es confia en Déu enmig de la vida, allà la fe es fa història. I encara que de vegades aquesta fe sembli adormida o apagada, continua sent llavor viva, dipositada al cor per l'Esperit, que sabrà fer-la brotar quan sigui el moment.

Una història familiar de salvació

La fe ha nascut i crescut en el si de les famílies. Déu es revela enmig d'una història domèstica: la d'Abraham, Sara i la seva descendència. La promesa passa de generació en generació com una benedicció familiar, un fil invisible que uneix l'experiència de fe dels pares amb la dels fills.

La primera escola de fe no va ser la sinagoga ni el temple, sinó la casa. Allà, en la vida quotidiana, els pares ensenyaven els fills a beneir, a agrair i a confiar en el Senyor. El llibre del Deuteronomi ho expressa amb força:

"Grava en el teu cor les paraules dels manaments que avui et dono. Inculca-les als teus fills; parla'n a casa i tot fent camí, quan te'n vagis al llit i quan et llevis. " (Dt 6,6-7).

Transmetre la fe no és, bàsicament, ensenyar unes idees, sinó compartir una experiència viva: la memòria del que Déu ha fet i continua fent. La fe es comunica com es transmet l'amor: per contagi, per testimoni, per proximitat.

La família és el primer lloc on l'ésser humà aprèn a creure, perquè allà s'experimenta la confiança, la fidelitat, l'amor que sosté. No és casual que els grans moments de la història de la salvació estiguin marcats per gestos familiars: una mare que protegeix (Moisés i la seva mare), un pare que beneeix (Isaac), un fill que obeeix (Samuel), una esposa que confia (Rut)... En la família s'aprèn el llenguatge de l'amor, que és el mateix llenguatge de la fe.

Transmetre la fe és un mandat

Transmetre la fe no és una iniciativa voluntària o un gest de bona voluntat dels pares més piadosos: és un manament diví, inscrit al cor mateix de l'Aliança. El "Shemá Israel", nucli de la confessió de fe del poble hebreu, uneix inseparablement l'amor a Déu i la seva transmissió als fills. "Escolta" —shemà— no és una invitació passiva, sinó una crida activa a acollir i encarnar la Paraula. Al cor del poble elegit, la fe es transmet per mandat: "Grava en el teu cor les paraules dels manaments que avui et dono. Inculca-les als teus fills" (Dt 6,6-7).

El Deuteronomi mostra així que la transmissió de la fe no és un acte individual, sinó un acte familiar i comunitari, on participa tota la casa. El poble jueu va comprendre que la fidelitat a l'Aliança depenia de la transmissió viva de la memòria: cada pare havia d'explicar als seus fills la història de l'alliberament —"Érem esclaus del faraó a Egipte i amb mà forta el Senyor ens va fer sortir d'aquell país." (Dt 6,21)—. Així, la fe no s'ensenya com una doctrina, sinó com un relat viu d'amor i alliberament.

En cada sopar de Pasqua, la pregunta del fill —"per què aquesta nit és diferent de les altres?" — es converteix en el cor pedagògic de la fe: el fill pregunta, el pare narra, i la història de salvació es renova. La llar jueva es fa temple; la taula, l'altar; la paraula, la memòria viva. La llar és el primer santuari de la fe, el bressol on s'aprèn a escoltar i beneir el Nom del Senyor.

Així va créixer també Jesús, que "creixia en edat i saviesa, i tenia el favor de Déu i dels homes" (Lc 2,52). Maria i Josep van transmetre al seu Fill la fe d'Israel, el van iniciar en l'oració, en la lectura de la Torà, en la litúrgia del Dissabte, en la benedicció quotidiana. L'Encarnació va passar per la transmissió de la fe en una llar creient: Déu va voler aprendre la fe en família, perquè nosaltres entenguéssim que la fe s'hereta vivint, no només ensenyant.

Sant Pau, escrivint Timoteu, recorda aquesta herència:

"Des de ben petit coneixes les Sagrades Escripures, que tenen el poder de donar-te la saviesa que duu a la salvació gràcies a la fe en Jesucrist. " (2 Tim 3,15).

Timoteu havia rebut la fe de la seva mare Eunice i de la seva àvia Loide (2 Tim 1,5): tres generacions unides per una mateixa confessió. Així és com la fe passa de cor a cor: no per instrucció, sinó per contagi, com una flama que s'encén amb una altra.

El Concili Vaticà II reprendrà aquesta intuïció en anomenar la família "Església domèstica" (Lumen gentium 11). En ella, els pares són els primers heralds de la fe, cridats a anunciar l'Evangeli amb la seva paraula i amb la seva vida. No són catequistes per delegació, sinó testimonis per vocació. En el seu amor recíproc i en la seva fidelitat quotidiana, es fa visible l'amor de Crist a la seva Església (cf. Ef 5,25-33).

Transmetre la fe, per tant, no consisteix només a parlar de Déu als fills, sinó a mostrar-los Déu en la vida dels pares: en l'oració compartida, en el perdó demanat, en l'Eucaristia celebrada junts, en la cura dels pobres, en l'alegria del servei. La família creient evangelitza vivint amb coherència. "No es transmet el que no es viu" i només la fe encarnada convenç.

La llar cristiana, com la jueva, necessita signes visibles: una Bíblia oberta, una creu, un racó d'oració, una corona d'Advent, un pessebre... Els signes eduquen la mirada i desperten la memòria. En un món que oblida, els signes són els recordatoris de l'Aliança: parlen quan el cor calla.

L'oració a la llar: font d'unitat i escola de vida

L'oració familiar és l'ànima de la transmissió de la fe. No n'hi ha prou amb assistir junts a la Missa dominical; cal que la fe es respiri en la vida quotidiana de la llar, allà on es comparteix el pa, es discuteix, es riu o es plora. L'oració a casa santifica el temps i els gestos simples, i converteix la jornada en litúrgia.

Des de les primeres comunitats cristianes, la fe es va viure a les cases: "A casa, partien el pa i prenien junts el seu aliment amb joia i senzillesa de cor." (Ac 2,46). Aquelles domus Ecclesiae van ser el germen de l'Església: l'evangelització va néixer a les llars. La dona va exercir-hi un paper essencial—com Maria, Lídia o Prisca—, acollint la comunitat i sostenint la fe des de la intimitat domèstica.

Pregar en família requereix constància, creativitat i paciència: un Parenostre abans de dormir, una lectura de l'Evangeli de diumenge, una espelma encesa a l'Advent, una benedicció abans de dinar. Són gestos petits, però amb força sacramental: ensenyen que Déu habita entre nosaltres. L'oració no s'improvisa: s'hereta, s'aprèn dels llavis dels pares, com el nen jueu aprenia el Shemà en adormir-se.

Transmetre la fe és, en definitiva, engendrar en l'Esperit, com Maria va engendrar el Verb. Ella, la Mare de la fe, i Josep, el seu custodi, són model i companyia. A Natzaret, la Paraula es va fer vida quotidiana; allà va aprendre Jesús a pregar, a treballar, a estimar.

"Que a cada generació et lloïn pel que has fet, que anunciïn les teves proeses." (Sl 145,4).

Tanmateix, la fe no es transmet com una herència humana ni s'imposa per obligació. La fe és un do, una gràcia que només Déu pot suscitar al cor. Els pares són mediadors, no amos de la fe dels seus fills. Poden sembrar, regar i acompanyar, però el creixement el dona Déu (cf. 1 Co 3,6).

Quan arriba l'adolescència, o els moments de rebuig o de dubte, no cal perdre l'esperança. L'amor pacient manté encesa la fe en silenci. "L'amor tot ho excusa, tot ho espera, tot ho suporta" (1 Co 13,7). La transmissió de la fe és lenta, de vegades dolorosa, però fecunda: "Jo vaig plantar, Apol·ló va regar, però és Déu qui feia créixer." (1 Co 3,6).

Per això, quan els fills s'allunyen o viuen sense fe, no hi ha culpa, sinó esperança. La llavor sembrada en la infància —una paraula, un gest, una oració compartida— roman viva al cor, encara que no es vegi. L'Esperit actua en el temps i en els camins de cadascú, fins i tot en els que semblen allunyats.

Transmetre la fe significa estimar sense condicions, com el Pare del fill pròdig (Lc 15): esperar, confiar, acollir sempre. La victòria no és de qui té raó, sinó de qui més estima. Aquest amor pacient i fidel és, en si mateix, la millor catequesi i la més profunda confessió de fe.

Paraules del pare Caffarel

"Molt aviat la parella es converteix en família. L'oració conjugal esdevé de manera natural en oració en família. No dic que desaparegui, substituint l'oració conjugal, sinó que s'amplia (...)

L'oració familiar ha de donar-li un espai significatiu a la Paraula de Déu (...) a condició que aquesta lectura no estigui escollida a l'atzar, sinó que estigui preparada. Després d'haver escoltat Déu que parla a la Bíblia, cal respondre-li, però abans cal deixar que aquesta Paraula penetri en cadascú. Per a això és necessari un temps de silenci. És d'una importància capital aprendre a callar junts davant de Déu. (...) Seria, però, un error deixar de banda les oracions vocals. (...) Amb força freqüència als nens els agrada dir en veu alta les seves peticions, cosa que els permet tenir part activa en l'oració. Aprecien enormement les intencions que els seus pares expressen, quan es tracta de les grans preocupacions de l'Església i del món. Podem afegir que els pares, amb l'oració en família, troben un mitjà privilegiat per entendre millor l'ànima dels seus fills.

L'oració personal feta en veu alta és un mitjà extraordinari d'ensenyar els nens a parlar de Déu. Els nens que només escolten oracions ja construïdes no adquiriran mai l'espontaneïtat d'una ànima filial que es dirigeix al seu Pare. Aquestes diverses parts de l'oració es poden succeir en un temps relativament breu. És bo que l'oració en família sigui curta, màxim deu minuts, viva, senzilla i variada. (...) Hi ha dificultats que són molt reals i s'han de conèixer. Unes es deuen a la presència simultània de nens petits i grans en l'oració en família. No caldria alinear-se amb els petits, si no es vol que, ben aviat, els més grans abandonin l'oració. D'altres són conseqüència de la psicologia dels adolescents. Aquests en general, manifesten poc entusiasme per participar en l'oració familiar. Aconseguir-ho és un gran art que algunes llars saben practicar per elles mateixes, o bé, ho fan amb ajuda d'un mètode apropiat i atractiu que combini coneixement psicològic i espiritual. El que és important és no culpabilitzar-se per aquest allunyament. No és falta dels pares ni tampoc sempre dels fills".

Henri Caffarel, Anneau d'Or, 111-112, maig-agost 1963. *L'oració en família*.

Preguntes per a la sentada

Transmetre la fe no és només ensenyar coses sobre Déu, sinó viure de manera que Déu pugui ser descobert en la vida quotidiana.

- Quan mireu la vostra vida matrimonial i familiar, quin lloc real ocupa la fe en el vostre dia a dia? Està integrada de manera natural o queda relegada a moments puntuals?
- En quins gestos, actituds o decisions concretes creieu que la vostra família transmet fe, fins i tot sense paraules?

- I en quins aspectes sentiu que hi ha incoherències o silencis que us costen?
- Davant les noves generacions (fills, nets, joves propers...), quines pors, dubtes o resistències apareixen en vosaltres a l'hora de parlar de Déu o de proposar un camí de fe? Què us ajuda a no renunciar a aquesta missió?

Desenvolupament de la reunió

Pistes de reflexió per a la posada en comú En aquesta posada en comú us convidem a una cosa diferent, no es tracta de parlar del que us ha passat aquest mes, sinó el que vivim en la història de la nostra família.

En aquest moment és important situar-nos des de la confiança i no des de la culpabilitat. La transmissió de la fe no és un resultat que es mesura, sinó un acte d'amor que s'ofereix. Jesús mateix ens ho va ensenyar a la paràbola del sembrador: el sembrador surt cada matí a sembrar, sense controlar on caurà la llavor ni quin fruit donarà.

Algunes llavors cauen a la vora del camí i venen els ocells i se les emporten. També en la vida dels nostres fills apareixen "ocellots": influències, paraules, experiències o ferides que semblen esborrar el que amb amor hem sembrat. Altres llavors cauen en terreny pedregós: moments d'entusiasme superficial, de fe fràgil, que no té arrels i s'apaga quan arriben les dificultats. D'altres cauen entre cards: preocupacions, decepcions, patiments o conflictes que ofeguen el que semblava créixer.

I, tanmateix, el sembrador no deixa de sembrar. No selecciona el terreny, no es desanima, no es retreu el fruit. Continua sortint cada dia, confiant. De vegades, sense que sapiguem com ni quan, alguna llavor cau en terra bona i dona fruit.

Els nostres fills o nets travessen tots aquests terrenys al llarg de la seva vida, com nosaltres mateixos. Transmetre la fe no significa garantir el resultat, sinó romandre fidels al gest de sembrar: una paraula, una oració, un testimoni, una presència amorosa. El fruit no ens pertany. El temps tampoc. Tots dos són de Déu.

Participació

La família és el primer lloc on la Paraula s'escolta, on l'oració s'aprèn i on els gestos quotidians eduquen en la confiança en Déu. Per això, en compartir ara la participació, estem convidats a mirar els nostres punts d'esforç com a vies concretes de transmissió de la fe.

Us proposem algunes pistes per a la participació. Com sempre, feu servir-les en la mesura que us ajudin.

- Tenint en compte aquest tema: com els **punts concrets d'esforç** ens ajuden a crear un clima familiar on la fe pugui ser acollida i transmesa amb llibertat i alegria?
- En aquest mes, de quina manera **l'escolta de la Paraula** ha alimentat la nostra fe personal i conjugal, fent-la més viva i, per tant, més transmissible?
- Com **l'oració conjugal** ens ajuda a assumir junts la responsabilitat de transmetre la fe, no com una càrrega, sinó com una missió confiada per Déu?
- A la **sentada**, som capaços de parlar amb veritat de la nostra fe: del que creiem, del que dubtem, del que ens costa transmetre? Quins fruits veiem quan ho fem junts?

Oració

Prenguem un moment de silenci per posar-nos en la presència del Senyor, reconeixent amb humilitat i confiança l'obra que Ell ha realitzat en les nostres famílies al llarg d'aquest camí.

Escoltem al nostre cor les paraules de l'apòstol Pau:

Lectura de la segona carta de l'Apòstol sant Pau a Timoteu, 2Tim 1, 3-5

"Dono gràcies a Déu, a qui reto culte amb consciència neta com els meus avantpassats, i et recordo constantment, nit i dia, en les meves oracions. Tinc presents les teves llàgrimes i desitjo vivament de veure't i omplir-me d'aquest goig. Faig memòria de la teva fe sincera, que ja va habitar en la teva àvia Lois i en la teva mare Eunice. Tu la tens igual, n'estic segur."

Llegim en silenci aquesta oració i la fem cadascú nostra.

Senyor, davant vostre posem la nostra història familiar, amb les seves llums i les seves ombres, amb les llavors sembrades amb amor i amb aquelles que semblen haver-se perdut en el camí. Vós coneixeu els nostres desitjos, les nostres ferides i també la nostra esperança silenciosa.

Com Pau, volem començar donant gràcies. Gràcies, Senyor, per la fe rebuda, per les persones que ens la van transmetre —pares, avis, parròquia, equips, comunitats— per les paraules senzilles, els gestos quotidians, les oracions compartides i els silencis habitats per Vós.

Us donem gràcies, Senyor, perquè Vós heu posat en les nostres famílies un esperit no de temor, sinó de fortalesa, d'amor i de sobrietat.

Gràcies per sostenir-nos quan dubtem, per aixecar-nos quan ens sentim fràgils, per seguir obrant fins i tot quan no veiem fruits.

Avui volem presentar-vos als nostres fills i nets. Us els confiem tal com són, en els camins que recorren, en les seves recerques, les seves preguntes i les seves resistències.

Deslliureu-nos de la culpabilitat i del desànim; ensenya'ns a sembrar sense apropiari-nos del fruit, a estimar sense condicions, a esperar sense imposar temps.

Et demanem, Senyor, que ens ajudis a romandre en el que hem rebut, a cuidar la Paraula que habita a la nostra llar, a deixar que les Escripures continuïn educant el nostre cor i donant saviesa per a la vida.

Feu de les nostres famílies llars on s'escolti la vostra Paraula, on l'oració tingui un lloc senzill i veritable, on l'amor viscut sigui el primer anunci de l'Evangeli.

Cadascú pot repetir en veu alta la frase o frases d'aquesta oració que més l'hagin ajudat.

Acabem resant el Pare Nostre.

Canvi d'impressions sobre el tema - Algunes pistes

Ens trobem davant d'un dels temes que més dolor causen entre molts de nosaltres, ja que tots tenim certa experiència de "fracàs" en la transmissió de la fe entre els nostres fills i nets. Tanmateix, com acabem de llegir, no ens correspon valorar el resultat sinó romandre fidels en la sembra. Els nostres fills desenvoluparan en la seva vida la seva experiència de fe a la seva manera, no a la nostra. En els seus temps, no en els nostres i, segurament, el pitjor que podríem fer és defallir o flaquejar. Ser fidels a l'amor de Jesús i ser fidels a l'amor que ens tenim i que els hem mostrat serà la millor manera de transmetre fe, que és una paraula que té la mateixa etimologia que fidelitat. Visquem doncs la fidelitat per poder transmetre la fe, sense fixar-nos metes ni objectius. El que visqui cadascun dels nostres fills i filles en els seus cors, estarà estretament vinculat amb aquesta fidelitat que mostrem.

- Què t'ha cridat més l'atenció d'aquest tema sobre la transmissió de la fe?
- Compartim com confiem en Déu per cultivar les llavors de la fe que hem plantat en la vida dels nostres fills i com continuem sembrant en les seves vides. Què podem aprendre de l'exemple de Santa Mònica i Sant Agustí?
- Després de treballar-ho, com entens avui la teva responsabilitat —personal i familiar— en la transmissió de la fe, més enllà dels resultats visibles?
- Quina crida concreta t'emportes per cuidar la fe a la teva llar i permetre que Déu continuï escrivint una història de salvació a la teva família?

- En quins moments heu descobert que la fe es transmet més pel que es viu que pel que es diu?
- A partir del text del tema quines experiències concretes podeu compartir sobre l'oració en família com a font d'unitat, de sentit o de reconciliació?
- Quines dificultats reals trobeu avui per transmetre la fe en la vostra família (cansament, falta de temps, distància generacional, rebuig, indiferència...)? Com les viviu des de la fe?

ORACIONS FINALS

- Por la canonització del pare Caffarel
- Magnificat

NOTES

Novena reunió

BALANÇ

Capítol 9 - Balanç

**“El qui ha començat en vosaltres una obra tan excel·lent,
l’anirà duent a terme” (Fl 1, 6)**

Proposta

Aquest capítol té una estructura diferent de la resta de les reunions d'equip que hem tingut al llarg d'aquest curs i el seu objectiu és revisar el camí personal, de parella i d'equip de tot allò que hem viscut aquest curs. Aquesta reunió es planteja com un temps de reflexió per a tots plegats, sota la mirada de Déu, per donar gràcies pel camí recorregut enguany. **És una sentada de l'equip**, el moment de compartir i d'ajudar-nos en un clima d'oració, veritat i comunió.

La proposta parteix de la Lectura de la Paraula i del seu comentari.

Se suggereix també un esquema de preparació d'aquesta reunió. Cada equip pot triar centrar-se en aquelles parts que siguin més adequades per a la seva situació actual. El que és important és preparar aquesta reunió en parella. Junts, en finalitzar el curs, farem balanç de tot el que hem viscut, identificarem els punts forts i febles i ens prepararem per a l'elecció de la nova parella responsable.

Una altra possible opció és que aquesta reunió es faci en el marc d'una Eucaristia final viscuda en equip i que s'adaptin les propostes a les diverses parts.

Lectura de la Paraula

Lectura de la carta de l'Apòstol sant Pau als Filipencs 1,1-11

Pau i Timoteu, servents de Jesucrist, a tots els membres del poble sant en Jesucrist que viuen a Filips, i als seus pastors i servidors. Us desitgem la gràcia i la pau de part de Déu, el nostre Pare, i de Jesucrist, el Senyor.

Dono gràcies al meu Déu cada vegada que faig memòria de vosaltres. Sempre, en totes les meves pregàries, demano ple de goig per tots vosaltres, ja que heu contribuït a la causa de l'evangeli des del primer dia fins avui. Estic segur d'una cosa: el qui ha començat en vosaltres una obra tan excel·lent, l'anirà duent a terme fins al dia que vingui Jesucrist. Trobo ben just de tenir aquests sentiments per tots vosaltres, ja que us porto dins el cor. I vosaltres compartiu amb mi aquesta gràcia de Déu, ara que estic encadenat i haig de defensar i confirmar l'evangeli davant el tribunal. Déu és testimoni de com us enyoro a tots, per l'amor entranyable que us té Jesucrist. I el que jo demano en la pregària és que el vostre amor s'ompli més i més encara, fins a vessar, de coneixement i de clarividència, perquè sapigau discernir

allò que més convé. Així arribareu íntegres i sense ensopecs al dia que Crist ha de venir, plens del fruit de justícia que rebem per Jesucrist, a glòria i lloança de Déu.

Comentari

Sant Pau no comença aquesta carta assenyalant mancances ni corregint errors, sinó donant gràcies. En mirar la comunitat de Filips, el primer que brolla al seu cor és la gratitud i l'alegria. Aquesta és una clau molt important per a la nostra revisió del curs: mirar el camí recorregut des de l'acció de gràcies, no des del que "no hem aconseguit".

Pau dona gràcies "cada vegada que faig memòria de vosaltres". La memòria creient no és un recompte de fallades, sinó un lloc on es reconeix l'obra de Déu. Al final d'aquest curs, també nosaltres estem convidats a recordar els temes, les trobades, les dificultats i els petits avenços, no per jutjar-nos, sinó per descobrir com Déu ha estat present des del primer dia fins avui.

L'apòstol reconeix una cosa fonamental: "heu contribuït a la causa de l'evangeli". No parla de resultats espectaculars, sinó de col·laboració fidel. Així també aquest itinerari no s'ha viscut en solitari: l'hem recorregut com a matrimonis, com a equips, com Església. Cada esforç per escoltar la Paraula, per reviuir junts, per cuidar la relació, ha estat ja participació en l'obra de Déu, encara que hagi estat fràgil, intermitent o silenciosa.

El versicle central ho il·lumina tot: "el qui ha començat en vosaltres una obra tan excel·lent, l'anirà duent a terme fins al dia que vingui Jesucrist". Aquí se'ns allibera d'una càrrega pesada: no som nosaltres els qui portem el pes del creixement, ni en la nostra vida espiritual, ni en el matrimoni, ni en la transmissió de la fe als fills. Déu és qui inicia, sosté i condueix l'obra. El nostre paper ha estat —i continuarà sent— oferir disponibilitat, perseverar, tornar a començar.

Pau diu una cosa molt bonica: "us enyoro a tots". El camí cristià no és un programa d'idees, sinó una experiència de comunió. Aquest curs no ha estat només un conjunt de temes, sinó una història compartida, teixida de vincles, escolta i acompanyament mutu. Aquí ja hi ha el fruit de l'Esperit, encara que no sempre es vegi.

Quan Pau prega per la comunitat, no demana èxit ni eficàcia, sinó que "el vostre amor s'ompli més i més encara, fins a vessar, de coneixement i de clarividència, perquè sapigueu discernir allò que més convé". Aquesta frase resumeix molt bé l'esperit de tot el temari: no es tracta de fer més, sinó d'estimar millor, amb un amor cada vegada més ple de discerniment, més encarnat, més evangèlic en el dia a dia de la vida familiar.

Finalment, parla del "fruit de justícia", no com a mèrit propi, sinó "que rebem per Jesucrist". Els fruits —si n'hi ha— no són trofeus personals, sinó signes de la fidelitat de Déu. I si encara no els veiem clarament, aquesta paraula ens sosté: el procés continua obert, l'obra no està acabada.

Reunió de l'equip

Acollida

El matrimoni que ens acull prepara un cistell amb uns papers en blanc on més tard s'escriurà el nom del matrimoni que proposem com a responsable per al curs vinent. La cistella o recipient estarà present durant tota la reunió fins al moment en què decidim fer aquesta elecció.

Posada en comú

Us convidem a compartir:

- Un personatge bíblic en el qual us haureu vist reflectits.
- Una oració que us hagi tocat el cor.
- Una proposta que us hagi ajudat.
- Una idea que hagi il·luminat el vostre camí.
- Un moment de l'equip que us hagi emocionat.

Participació

Us convidem a compartir quin punt d'esforç us ha costat més viure o quin heu redescobert.

Tema d'estudi

Com hem viscut el tema d'estudi d'enguany? Ens ha ajudat a viure la família d'una altra manera?

Experiència de Moviment

Com hem viscut la nostra relació amb la resta del moviment? Com ha estat la nostra participació en els actes del sector, els serveis sol·licitats o l'ús del web i xarxes socials? Ens sentim part d'un moviment més ampli?

De tot el que hem viscut aquest any:

- Què hauríem de continuar fent igual?
- Què hauríem de canviar?

L'elecció del matrimoni responsable de l'equip

L'elecció de la parella responsable de l'equip del curs vinent pot realitzar-se també en aquest clima d'oració.

La parella responsable d'aquest curs pot comentar com ha viscut la seva responsabilitat. L'equip pot comentar si espera alguna "animació" particular de la nova parella responsable.

Podem acabar preguntant tots junts:

"Senyor, estem units en el vostre nom. Som al costat de la persona a la qual ens hem unit pel sagrament del matrimoni. Som al costat dels matrimonis i consiliari del nostre equip per estar atents els uns als altres i portar-los també en la nostra oració. Senyor, doneu-nos la gràcia de reconèixer el que és essencial per a la nostra vida de fe i obriu els nostres cors i intel·ligència perquè el nostre equip sigui cada dia més una comunitat fraterna al teu servei". Amén.

ORACIONS FINALS

- Por la canonització del pare Caffarel
- Magnificat

NOTES

ANNEXOS

Magníficat

La meva ànima magnifica el Senyor,
el meu esperit celebra Déu que em salva,
perquè ha mirat la petitesa de la seva serventa.

Des d'ara totes les generacions em diran benaurada,
perquè el Totpoderós obra en mi meravelles:
el seu nom és sant, i l'amor que té als qui creuen en ell
s'estén de generació en generació.

Les obres del seu braç són potents:
dispersa els homes de cor altiu,
derroca els poderosos del soli i exalta els humils;
omple de béns els pobres,
i els rics se'n tornen sense res.

Ha protegit Israel, el seu servent,
com havia promès als nostres pares;
s'ha recordat del seu amor a Abraham
i a la seva descendència per sempre.

Glòria al Pare, al Fill i a l'Esperit Sant
com era en un principi, ara i sempre,
pels segles dels segles. Amen.

Oració per la canonització del Venerable pare Caffarel

Déu, Pare nostre,
vau posar al cor del teu servidor Henri Caffarel,
un impuls d'amor que l'unia sense reserva al teu Fill
i l'inspirava per parlar d'Ell.

Profeta del nostre temps,
ensenyà la dignitat i la bondat de la vocació de cadascú
segons la crida que Jesús ens dirigeix a tots: "Vine i segueix-me".

Ell va despertar l'entusiasme dels cònjuges
davant la grandesa del sagrament del matrimoni,
imatge del misteri d'unitat i d'amor fecund entre Crist i l'Església.

Ensenyà que sacerdots i matrimonis
són cridats a viure la vocació de l'amor.
Va guiar les vídues: L'amor és més fort que la mort!

Impulsat per l'Esperit va dirigir molts creients pel camí de la pregària.
Posseït per un foc devorador, estigué ple de Vós, Senyor.

Déu, Pare nostre, per la intercessió de la Mare de Déu
us demanem que accelereu el dia
que l'Església proclami la santedat de la seva vida,
per tal que tots descobreixin l'alegria de seguir el vostre Fill,
cadascú segons la vocació de l'Esperit.

Déu Pare nostre, invoquem el pare Caffarel per a ...
(precisar la gràcia que demanem)

La reunió d'equip

“La reunió d'equip és un moment privilegiat per a compartir, en un ambient de caritat i d'amor fratern. Aquell compartir dels uns amb els altres suposa un clima de confiança mútua i de discreció per part de cadascun dels membres de l'equip.”

(Guia dels EMD)

ESQUEMA DE LA REUNIÓ MENSUAL

1. ÀPAT

Iniciada amb una petita i senzilla oració, viscuda en esperit d'ajuda mútua.

2. ORACIÓ

- a. Oració inicial
- b. Lectura i escolta de la paraula de Déu
- c. Oracions personals
- d. Peticions

3. PARTICIPACIÓ

Testimoni sobre la vivència de los Punts Concrets d'Esforç tenint presents les Actituds de Vida.

És bo fer també en aquest punt una reflexió sobre la vida en Equip i en el Moviment.

4. POSADA EN COMÚ

Posem en comú la nostra vida, compartim amb els altres matrimonis la nostra vida personal, conjugal, familiar, professional, els compromisos... en una perspectiva d'ajuda mútua i de caritat.

5. TEMA D'ESTUDI

Profunditzem junts en la nostra fe, el tema d'estudi ha estat preparat prèviament en parella i enviat al matrimoni responsable d'equip per a la reunió preparatòria.

6. MAGNIFICAT

Font: ERI (2011). La reunió d'Equip

Equips de la Mare de Déu